

POLÍTICH Y LITERARI

ANY II

BARCELONA — DIUMENJE 3 D' OCTUBRE DE 1880

462

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ: FERNANDO, 32, 1.er — SUCURSAL EN GRACIA.—DEVANT DEL TEATRO, DEPÓSIT DE MÁQUINAS DE CUSIR.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ. — Barcelona, un mes 5 rals | Fora, un trimestre, 20 | Estranger, (unió postal) trimestre, 40

SANTS DEL DIA.—Nostra Senyora del Roser; Sants Càndido y Gerardo.—QUARANTA HORAS.—Iglesia de Nostra Senyora dels Àngels.

Espectacles.

PÚBLICHS.

TEATRO PRINCIPAL.—Funció per avuy, tarde, lo aplaudit drama en 4 actes, *Las cuatro barras de sangre*.—La graciosa pessa en un acte, *Lo que sobra a mi mnjer*.—Entrada 2 rals. —A las 3.—Nit, funció 11 d' abono.—La graciosa pessa en un acte, *Il Preciso*.—La segona representació de la preciosa comèdia de C. Goldoni, *Pamela*.—Entrada una pesseta.—A las 8.

Lo dimars á benefici del primer actor senyor Ceresa, se verificarà la primera representació de la tragedia, *Hamleto*.

GRAN TEATRO DEL LICEO.—Avuy diumenge, última funció y despedida de la senyoreta Donadio ab lo magnífica ópera, *Dinorah*.—A dos quarts de nou.—Entrada 7'99 rals; quint pis 6 rals.

TEATRO ROMEA.—Funcions per avuy, tarde, entrada 12 quarts, á las 3, lo drama en 3 actes, *Los hijos de Eduardo* y la pessa Salvarse en una tabla.—Nit, lo drama catalá en 3 actes, *Lo forn del Rey* y la pessa, *La teta gallinaire*.—Entrada 2 rals.—A las 8.

Lo dimars proxim se estrenarà la comèdia catalana en 3 actes, de don Joseph Feliu y Codina, *La bolva d' or*.—S' admeten encárrechs en contaduria.

TEATRO DEL ODEON.—Avuy diumenge, inauguració de la temporada.—A las 3.—Entrada 10 quarts.—Estreno del gran drama en 7 actes, *Maria Antonieta!* y la tan celebrada comèdia, *La mar!*—A dos quarts de vuit.—Entrada 12 quarts, segona representació de *Maria Antonieta!* y la comèdia *La mar!*

TEATRO TIVOLI—Avuy, diumenge, dues funcions mònstruas.—Tarde, á dos quarts de quatre, *Campanone*; *Il giardino del l' Amore* Para una modista... un sastre.—Nit, Un estudiant de Salamanca; *Il giardino del l' Amore* y *Los dos cazadores*.—Entrada 2 rals.—A dos quart de nou.

Demà dilluns á benefici de la tiple donya Rosa Alba de Ceballos, *La dama de las Camelias*.—Se despatxa en contaduria.

BON RETIRO.—Companyia de sarsuela del senyor Prats.—Avuy á dos quarts de quatre, *Sueños de oro*; *Carracuca*.—Nit, á un quart de nou, la mateixa funció.—Entrada un ral y mixt.—No's donan salidas.

Queda obert l' últim abono que comensarà demà, terminant lo diumenge pròxim. En algunes de las funcions hi pendrà part la tiple senyora Selgas.

CIRCO EQUESTRE BARCELONÉS DE ALEGRIA Y CHIESI.—Plaça de Catalunya.—Avuy tindrán lloch dues magníficas funcions una á dos quarts de quatre y altre á un quart de nou de la nit en las que se executarán las pantomí-

mas, *Aladino ó la lámpara maravillosa* y la *Fiesta nocturna en Pekín*. prenenhi par tot lo personal de la Companyia, los germans Dare y los bassons Kulper.—Entrada 3 rals.

Nota.—Se prepara una gran funció cómica pera benefici dels clowns Pierantoni y Cayetá.

MUSEO MECÁNICH.—Plaça de Catalunya.—Exposició permanent del millor museo en miniatura de Fransa.

SALÓ DE NOVETATS.—Avuy diumenge á dos quarts de quatre.—Primer Ball de Societat de la temporada. Tocarà los balls del programa una numerosa orquesta.—Entrada 4 rals.

SALONS DEL CARRER DE LA CANUDA.—Gran ball á las 3 d' aquesta tarde.

PLASSA DE TOROS DE BARCELONA.

DIUMENJE 10 OCTUBRE DE 1880.

última GRAN CORRIDA DE TOROS

procedents de la celebrada ganadería de don AGUSTI SALIDO, de Ciutat Real, lidiats per

FELIP GARCIA

y GALLITO,

y sas quadrillas, en las quals hi figura lo simpàtic picador BADILA.

Végitse los cartells.

Nota.—Los senyors abonats á las últimas corridas tindrán reservadas sas localitats tot lo dia 8 del actual, y podrán passar á recullirlas en lo despatx en dit dia, transcorregut lo qual sens verificarlo passarán á la venda pública.

PARTICULARS

SOCIETAT MORATIN.—Durant la tempora da d' hivern aquesta Societat donarà funcions tots los dias festius en lo Teatro de Jovellanos. La primera funció tindrà lloch lo dia 3 d' Octubre ab la preciosíssima comèdia, *La Mariposa*. Continúa obert l' abono: Titol de soci ab tres invitacions, 6 rals.—Despatx; tots los días de 8 á 10 de la nit.

Nota.—La Junta de dita societat tindrà á be en obsequiar á las senyoretas ab un ramillet de flors al objecte d' inauguracion.

TIRSO DE MOLINA.—Teatro del Olimpo.—A las 8.—Inauguració de la temporada ab lo interessant drama en 4 actes, *Un banquero* y la nova comèdia catalana, *La sogra*.—Segueix oberta la suscripció.

BALLS EN HOSTAFRANCHS.—Lo diumenge y dilluns vinent los donarà la «Societat Arte-

sana de Hostafranchs», estant los salons luxosamente adornats. La orquesta de «Los Josepets» dirigida per don Ricart Sendra executarà lo programa.

Reclams

RICARD CORTADA RAMOS.

Desde l' dia primer d' Octubre próxim, l' expressat professor obrirà un curs complert de solfeix y piano, pera abdós sexes. Detalls y referencias en la Secretaría del Foment de la Producció Espanyola, Gegants, 4 principal, de 9 á 12 y de 3 á 6 de tots los días feyners y de 12 á 1 en lo domicili del professor, Codols, 14, segon.

GRAN FABRICA CATALANA de Joseph Tutau de banos parayguas y sombrillas per major y menor.—Se telan y arreglan.—Rambla de Sant Joseph número 30, devant de la Virreina.

LA UNIVERSAL

Gran basar de sastrería, robes fetas y à medida; carrer Nou, núm. 10 botiga.

Grandiós y variat assortit de trajes últimament confeccionats ab l' esmero que te ja acredita dit establecimiento.—Trajo complert de 6 y 1/2 duros fins á 15.—Local y gèneros del país y extranjers separat pera la mida.—Preu fixo.—Carrer Nou de la Rambla, núm. 10, botiga, Barcelona.

GRAN DESCUBRIMENT

Aixerop Grech del Doctor SALONI PALEOLOGO, pera la curació radical de la

TISIS PULMONAR, ASMA

FLUXOS DE LA MATRIS.

Prospects gratis.—Farmàcia del Dr. Vilaseca.—Hospital, 14.

PEI

BORRISOL ó pel moi. Desapareix en quatre minuts usant lo DEPILATORI INGLÉS, sens que la salut ni la pell sufreixin cap perjudici. Farmàcia de la Corona Carrer de Gignás, núm. 5.

AVIS IMPORTANT

AL GRANDIOS TRIOMF obtingut en la Exposició de París ab medalla de bronzo de 1.ª classe, los papers pera cigarrets.

CACAO Y VILLARET.

havent correspost los fumadors ab sa gran acceptació calificantlo d'immillorable per sa finura, solidés y bon gust.

Únic depòsit, HOSPITAL, 19, BARCELONA.

Monte-pío Catalá de Quintas.

Llegeixis l' anúnci en la secció oficial.

CUCHS

Lo mellor específich per
ra destruirlos rápidamente,
es lo Lombricido Formiguera, premiat en
varias exposicions nacionals y estranjeras.
Es sumament agradable, fá tenir gana, rege-
nera y fortaleix á las criaturas.

Deposit Central, Dr. Formiguera, carrer de
Fernando VII, 7.—Barcelona.

50 TAPINERIA 50
LA LUCIA
FÁBRICA DE COTILLAS

MATEMÁTICAS
ARCHS DE JUNQUERAS, 7 primer.

ANTIGA TINTORERÍA
DEL CENTRO.

CARRER DE LA LLIBRETERIA, 13.

En aquesta acreditada casa 's
renta la roba de caballer sens
descosirla, deixantla com nova.
Especialitat en tenyir vestits de
seda y mocadors de crespó.

No equivocarse. Llibreteria, 13.

AVÍSALS SENYORS
PROPIETARIS.

Baratura en los papers pintats pera decorar habitacions, y gust en la colocació per Joseph Ventura.

Totas las personas que desitxin fer empaperar, trobarán un gran y variat assortit desde l' preu de 2 rals pessa en endavant.—Se reben encàrrechs pera portar los mostruaris á domicili, Sant Pau, 32, botiga.

GANGA veigis l' anúnci.

VENÉREO

Sa curació es prompta radical y segura, sense mercuri copaiva ni altres preparacions perjudicials, per medi del AIXEROP ANTI-VENEREO DEL Dr. CASASA.—Gonorreas, llagas, tumors, dolors, estrenyiments; l' venéreo, en sí, en totes las sevas formes, per crònic que siga, se cura prompte y bé ab aqueix inimitable Aixerop, exclusivament vejetal.—Vegis lo prospecte.—Dirigirse al Dr. CASASA en sa GRAN FARMACIA, plassa de la Constitució, cantonada al carrer de Jaume I.

L'ÀGUILA

Gran basar de robes fetas y àmida.—Quasi ja acabat lo inmens surtit que 's prepara pera la pròxima temporada d' ivern, tant pera las casas de Madrid, Càdis y Sevilla com per aquesta Gran casa de confecció, primera en sa classe en Espanya, per los bons gèneros que s' emplean y la esmerada construcció de las prendas.

Los senyors que 's dignin visitar aquest vast establecimiento fundat en 1850, hi trobarán pera la àmida y en robes fetas lo mes nou, elegant y bonich que 's construeix en lo pays y en l' extranjero.

Plassa Real, 13.—Los preus moderats.

GRANATE

montat fi, enor. Gran baratura en arrecadas, medallons, y anellas última novetat. Basar Parísien, Rambla del Centro, 35, al costat del Passatge de Bacardí.

HERPES

sarna, escrófulas y demés humors, aixis interns com externs. No descuidar que 'l Rob antiherpétich de Dulcamara compost del Dr. Casasa, es l' únic que 'ls cura radicalment, sens que may donguin senyal d' haber existit.—Vejis lo prospecte.—Unich deposit.—Gran Farmacia del doctor Casasa, plassa de la Constitució, cantonada al carrer de Jaume I.

Champagne á copas Desde avuy co-
mensarà á servir-se en la Botilleria americana carrer d' Aviñó, número 13 (devant lo bolsir), per medi d' un procediment nou en aquesta capital.

METALL

BLANCH Garan-
tit.—Rich y abundan-
t assortit en tota clas-
se d' objectes pera us doméstich, fondas y catès.—
Especialitat en cuberts desde 2 rals parell. Basar
Parísien, 35. Rambla del Centro al costat del Pas-
satge de Bacardí.

LA EMPERATRIZ

3 ESCUDILLERS BLANCHS 3.

SÍFILIS

venéreo, brians y
humors frets: Cura-
ció segura per un metje
especialista; Carrer de Sant Pau, número 30, pis
segon, primera porta; de 1 á 3 y de franch de 6 á
7 tarde.

COLEGI DE SANT ILDEFONS

Copons, 7, Barcelona.

Primera y segona ensenyansa.—Ensenyansa
mercantil completa.—música.—Dibuix.—Gimnastica.—Carreras especials.—Idiomas.—Professorat
numerós y escullit.

Espacions é higienich local. Mètodes especials d'
ensenyansa.

RELLOTJES

Nou y variat assortit en re-
montoirs de
sde 2 duros un. En nikel màquinas garantidas
per 5 anys, desde 4 duros. En plata desde 5 y en
or de lley desde 18 duros. Basar Parísien, Rambla
del Centre, 35, al costat del Passatge de Bacardí.

Joaquim Ortiz

L' únic mestre que ab 8 llis-
sons ensenya de
ballar pera sortir d' un compromís y ab altres tantas la
perfecció de ballar en un saló. No hi han
classes generals.—Hospital, 96, pis pri-
mer.

Secció d' economia
DOMÈSTICA.**PREUS corrents á la menuda dels arti-
cles de consum doméstich, en los mercats
de Barcelona en lo dia d'ahir.**

Bou de 1. ^a á 22 quartos tersa, ab os;	á 28 id sense
Id. de 2. ^a á 18 id.	id. á 24 id. id.
Id. de 3. ^a á 14 id.	id. id. á 20 id. id.
Badella á 24 id.	id. id. á 34 id. id.
Moltó en general.	á 24 id tersa
Id. en las taules de preferència.	á 22 id. id.
Cap de Bou.	á 14 id. id.
Pota de id.	á 10 id. id.
Tripa de id.	de 18 á 20 id. id.
Cap de Badella.	á 16 id. id.
Pota de id.	á 12 id. id.
Tripa de id.	de 20 á 24 id. id.
Tossino. Carnsalada.	de 24 á 26 id. id.
Llangonissa.	á 7 id. id.
Pernil de la terra.	á 5. id. id.
Butifarra blanca.	á 6 id. unsa.
Id. negra.	á 3 id. id.

Pescaterías. — **Mercat del demà.** — Abundant en menes de peix y molt barato á causa d' haberse comensant la pesca del bou; llusá á peseta la tersa y l' petit á 22 quartos; riolls á 3 rals lluernes y congra á 4 y mitx; llagostins á 6; llenyguado á 5; llagostas á 3; surell á 20 quartos; boga y saito á 14; sardina á 8 y sardineta á 4.

Mercat de la tarda. — Assortit de llusá 16 quarts; pagell y molles á 20; surell á 16; boga y saito á 12; pops y sardina á 8 y sardineta á 4.

Secció de Notícies

BARCELONA

Sobre 'l Congrés Catalanista. — Ja es sabut que 'l DIARI CATALÀ fou denunciat per un article, publicat ahir feu vuit dias, sobre 'l Congrés Catalanista. Com que no ns espliquem ni ns explicarem mai lo perque de tal contratemps, al endemà d' haberne donat compete als nostres lectors publicarem un article en lo que 'ns defensabam del millor modo que sabiam.

Y dit article acababa de la següent manera, purament hipotètica.

«Que ofegar lo moviment catalanista es impossible, es evident pe'ls que l' hem estudiat d' apropi. L' anuncii del primer «Congrés Catalanista», ha produït tan entusiasmante, que molts dels inscrits no deixarien de celebrarlo per res del mon. La Lley d' avuy permet que 's celebri en Espanya; si la Lley fos una altra, si 'l «Congrés» pogués trobar entrabancs, molts dels inscrits han manifestat solemnement que no tindrian cap inconvenient en trasladarse á Perpinyá, y fins á Ginebra; si en Perpinyá no fos possible.»

A semblant hipòtesis ¿volen saber com hi contesta lo nostre apreciat colega *La Publicidad*?

Del modo següent:

«Diu un colega que si 'l Congrés Catalanista no s' arriba á celebrar en Barcelona, s' efectuará en Perpinyá ó en Ginebra. Si no pot celebrarse en Barcelona per qualsevol motiu, lo que sentiriam de veras, no s' celebrarà en lloch.

»Estém notant desitjos de que succeeixi això.»

S' ha parlat, apreciable colega, de que molts catalanistes no tindrian inconvenient en celebrar lo Congrés en Perpinyá ó en Ginebra, sols partint de la hipòtesis de que 'l referit Congrés topés ab algun entrebanch. Succeirà això? Pensant lògicament s' ha de contestar que no, puig, com dihem en lo párrafo transcrit, LA LLEY D' AVUY PERMET QUE 'L CONGRES CATALANISTA SE CELEBRI EN ESPANYA.

Donchs bé, després d' això, al llegir lo que ahir estampá *La Publicidad*, ¿no podríam preguntarli: qui l' empeny que tant rodola? ¿Qui li ha dit que si 'l Congrés topés ab algun obstacle, que fora fora de la Lley, no s' celebraria en lloch? A la seva negació categòrica oposém nosaltres la ratificació de las afirmacions que sentírem y sentim á molts amichs nostres.

Are voldriam que l' estimat colega 'ns digués ahont ha notat los desitjos de que 'l Congrés no s' celebri. Sols poden desitarho los adversaris del Renaixement que avuy tant potent y magestuós se manifesta en Catalunya. En cambi... ja veurà

La Publicidad com lo Congrés Catalanista s' obra 'l dissapte vinent y com, si tenen gust, hi prenen part aquells de sos redactors que l' honrat continuant sos valiosos noms en la ja numerosíssima llista dels inscrits.

Aparato útil. — Habem visitat l' establecimiento de serralleria del senyor Costa, ahont dit senyor 'ns ha ensenyat l' aparato d' alumbrat, calefacció y forsa motris inventat y perfeccionat per ell, lo qual

per son procediment molt senzill y económico va fabricant lo gas á medida que 'l va consumint sens cap perill d' explosió.

Dit aparato es mol útil per' torres y demés punts ahont no hi ha fàbricas de gas.

Desgracia. — Avans d'ahir caigüé una pedra de regulars dimensions en las obras que s' estan construhint en lo Parque per lo Museo Martorell, damunt de un noy de vuit anys, ab tan mala sort que li causá la fractura d' una cama.

Lo ferit fou portat á la casa de socorros del carrer de la Mercé y luego trasladat á sa casa.

Nova rellotjeria. — Lo carrer de Jaume primer, que per sos establiments importants rivalisa dignament ab lo de Fernando, conta desde ahir ab una nova rellotjeria que acaba d' obrir lo rellotger D. Joan Feliu y Codina. En son aparador s' hi veu un gran y escullit surtit de rellotges d' or y plata, aixís com una verdadera abundancia de cadenes per rellotges.

La botiga ha sigut disposada ab elegancia y prozuheix bon efecte.

Passeig militar. — Ahir varen sortir á fer un passeig militar varios batallons de cassadors d' infantería.

En lo Saló de Sant Joan se 'ls hi agregá lo general Pavía, qui anaba acompañat d' un numeros Estat Major.

Café de Pelayo. — Desde lo primer dia de fíras y festas comensá lo café de Pelayo á servir en unas taulas que instalá en la ampla acera de la Rambla y carrer de Pelayo. Aquesta costum complasqué en estrém als concurrents á dit café, puig casi may's veyan despobladas, y llástima es que ara una impremeditada disposició del senyor Arcalde, vinga á interrompre aquesta costum, puig no sabém veure quina cosa hi fan.

No dubtem que si 'l senyor Arcalde s' dona la molestia d' averiguar lo cas que motiva aquestas ratllas, desistirá de sos propósits y que permetrá lo que s' autorisa per tot arreu menos en Barcelona.

Despido de la senyora Donadio. — Ab l'òpera *Dinorah* aquest vespre s' despedirá dels flarmónichs barcelonins la diva Bianca Donadio.

A jutjar per la demandadissa que ahir hi havia de localitats, es de creure que avuy lo Liceo estarà tant ó mes concorregut que 'l diumenje passat.

Y aixó que 'n tal dia, segons hem sentit á dir, lo gran teatro produví á la empresa la respectable cantitat de *quaranta quatre mil rals*.

Establiment renovat. — Sense fer soroll s' ha renovat una de las botigas mes vellas de Barcelona y pot ser una de las mes populars: compartia la seu anomada ab ca'n Roca de la Vidrieria, solzament que allí s' hi anava á buscar objectes per instruirse; parlem de can Planella ahont tothom hi sab dels qui habem estudiat desde l' any 40 ensa.

Avuy per avuy ha retornat al lloch que li pertocava per sa importancia positiva: pot ser no hi ha cap mes botiga tant aproposit pe'l lloch y l' efecte, al objecte á que està destinada. Las obras efectuadas han estat capitals tant de fora com de dins; tot ha estat á càrrec del intelligent mestre d' obres y coneget catalanista don Macari

Planella, havent intervingut á sas órdras com á fuster lo senyor Inglada, com esculptor lo senyor Arola, com á pintors los senyors Joan y Celestí Planell y los senyors Verdaguer y Blanchart com á gasers lampistas.

Lo tot de la botiga produueix un efecte sever y artístich molt aproposit al objecte que té.

Casas de Socorro. — Ahir foren auxiliats en las casas de Socorros dels diferents districtes, los subjectes següents: una dona que tenia algunas esgarrapadas en la cara causadas en barallas ab un home, y un noy que jugant ab altres caigué dislocantse un bras.

Detinguts. — Ahir un italiá fou detingut per haber furtat una manta en la casa ahont estava á dispesa en lo carrer del Mitx dia.

També ho foren dos subjectes del barri de Hostafranchs, per los escàndols que promogueren per questions de matrimonis.

Lo ministre de Foment. — Diu lo *Diari de Barcelona* que 'l dia 15 arribará á Barcelona 'l ministre de Foment, per assistir á la inauguració del ferro-carril de Sant Joan de les Abadeses.

Lo senyor Maciá podrá dir á S. E. lo ministre: — La línia ha sigut difícil y costosa. La empresa no ha guanyat per tunels, desmonts y terraplens; donchs bé, senyor ministre, tots aquets obstácles no han sigut res al costat d' altres obstácles, contra 'ls quals res hi podrian la dinamita y 'ls picots y l' astucia dels ingeniers. — Lo ministre, si no es tonto, que no ho deu pas ser, l' entendrá de sobras.

L'alsa dels valors. — Ahir no s' parla d' altra cosa que de la puja dels valors, atribuïda á la creencia de que 'l govern projecta fer una conversió de la deuda.

Temem que passará ab lo paper del Estat lo que l' any 1865, va succehir ab las caixas de Crédit.

Los capitals fugen del treball, verdadera y positiva font de la riquesa pública, en busca d' interessos exorbitants.

Fa tremolar l' idea de lo que succehia en la nostra ciutat, lo dia en que 'ls numerosissims tenedors de paper consolidat del 3 per cent, arribessin á presenciar la depreciació de sos valors.

No es aixó dir que l' alsa no siga fundada. Aquesta qüestió no la volem prejutar per are. Mes convé tenir en compte: Primer, que 'l projecte de conversió de la deuda per are sols es un rumor fundat, pero no oficial. Segon. Que la conversió en tot cas, no s' podrá fer sino en virtut de llei que com tal haurá d' esser discussida y votada en Corts. Y tercer. Que es aventurat assegurar que la tal conversió favoreixi ni desfaveixi 'ls valors actuals fins y á tant que s' coneui ab tots sos detalls lo projecte que s' trata de fer efectiu.

No es la nostra intenció alarmar á ningú. No mes desitxém que s' vagi ab peus de plom.

Funcions extraordinarias. — Ho son las s' donarán avuy en lo teatro del Tívoli, puig á mes de la sarsuela *Campagnone*, se representarán lo ball *Il giardino de l' amore* y altre sarsuela en un acte. Sembla que 'l Tívoli seguirá funcionant fins á mitx Octubre.

En lo Bon Retiro. — Per mes que avuy acaban las funcions d' abono en aquest teatro, la empresa, veyent que la concurrencia es encara tant numerosa com en los mesos d' istiu, obrirá un abono per pocas representacions en las que hi pendrá part la tiple senyora Selgas Aguado. Acabada aquesta nova sèrie de sarsuelas, comensarà la temporada d' hivern ab la companyia de vers que dirigirà lo primer galan don Rafel Ribas, qui tracta de presentar obras d' espectable, comensant ab lo drama «Los europeos en la India.»

Arribada. — Ahir tinguerem lo gust d' estrenye la má á Mr. Albert Chabrnier membre del *Felibrige*, qui se trova actualment en nostre ciutat, hospedantse en la fonda de las Quatre Nacions.

Las festas reals. — Las festas que s' han de celebrar ab motiu del felis part de la reina, donya Maria Cristina, comensarán lo dia 11 d' aquest mes y durarán tres dias, en los quals s' adornarán é illuminarán los edificis públichs, se situaran músicas en la plassa de Sant Jaume y de Palacio, se dotarán algunas noyas órfenes, se redimirá á alguns joves del servei de las armas, etc., etc.

Tran-via de Sarriá. — Demá á la tarde s' verificará l' ensaig de la máquina de prova en lo tran-via de Sarriá. Oportunalement donarémi compte del èxit d' aquest ensaig que desitxém sia favorable.

Tossinos mallorquins. — Del dimecres al dijous de la setmana que acaba de transcorre, comensá lo transport de tossinos mallorquins desde l' isla vehina á la península.

Repartició de premis. — Avans d' ahir, en lo colegi que donya Angela Vallés de Ferrer, te estableert en la plassa d' en Cerdá, se verificá la distribució anyal dels premis que hi se instituïts lo nostre amich, don Magí Lladós y Rius, en memoria de la que fou sa filla donya Antonieta, alumna que fou també d' aquell acreditad colegi.

La Directora y 'l senyor Lladós dirigiren eloquèntas y sentidas frases á las senyoretas alumnes, demostrantlos los beneficis de la instrucció, passant després al repart dels premis que consistieren en obras elegantment impresas y enquadernadas.

Queixa dels vehins del carrer de Vergara. — Las últimas plujas varen originar un sot d' aigües en lo carrer de Vergara que, á pesar de las queixas del vehinat, trasmesas per un municipal, y d' estar l' aiga en estat de putrefacció, á horas d' are encara no ha sigut secat.

Esperém que 'l DIARI CATALÁ siga mes afortunat que 'l municipal y 'ls vehins, y que s' donarà als habitants del carrer de Vergara la satisfacció deguda il·lurantlos d' un fetor desagradable, aixís com de las conseqüencies insalubles que pot originar.

L' Ajuntament y 'ls adornos de la Rambla. — Ahir s' estava desguarnint á tota pressa la Rambla del Mitx.

Donchs alló que s' deya, d' aprofitar los adornos y 'ls aparatos per las festas reals, s' ha desmentit del tot.

Hem averiguat que l' Ajuntament volia lluirse aprofitant lo gasto fet per la Junta dels Notables; mes l' empresari de la

Rambla, que s' havia obligat mes pe'ls dias de las fíras y festas ó feras y fustas, va dir que si l' Ajuntament vol adornos que se 'ls es pagui y exigí la suma insignificativa de cents duros, cantitat qu' aquell se negà cant de á abonar.

En vista d' aixó, l' empressari diuhen que no s' ha entés de rahons y ha comensat á desguarnir.

MOVIMENT CIENTIFICH Y ARTISTICH.

DISCURS INAUGURAL.

ELEGIT PER DON FRUCTUÓS PLANS.

Pocas vegadas sufrirém un desengany com lo que experimentárem lo divendres al inaugurar-se l' curs académich universitari. Lo discurs estava á càrrec d' un professor de farmacia, y aixó ns inclinava á creure que versaria sobre algun punt científich, exposat y desarrollat ab criteri llibre y filosófich. L' assumptu 's prestaba á una exposició clara y concreta de tots los adelantos realisats per las ciencias experimentals; puig lo tema era, buscar lo método que deuen seguir los qui's dedican á estudiar la Filosofía natural. Investiga 'ls adelantos fets ab lo método inductiu y las veritats ab que sos partidaris han dotat á aquella important branca dels coneixements humans.

Lo criteri del senyor Plans es massa estret y raquítich per confessar que las ciencias naturals tot ho deuen al método inductiu, puig la naturalesa, sos fenòmenos y las lleys á que obheixen solsament son coneeguts ab la observació atenta y continuada de lo que passa al nostre voltant y de la experimentació, quan aquesta es possible. La Ciencia moderna, que tant molesta al senyor Plans, ha arribat al desarrollo actual, ha realisat una inmensa serie de descubriments, ha fet tants y tants progresos, gracias al método inductiu, gracias al procediment experimental, que, no perque destrueixi molts preocupacions y arruini castells alsats desde llarchs sigles, mereix las calificacions que li doná l' senyor Plans.

Lo método inductiu podrà portar al materialisme, ho confessém: pero no serà perque 'l método sia fals, sino perque en lo mon sols existeix materia y ab las accions y reaccions d' aquesta, ab las forsas d' atracció y de repulsió s' explican tots los fenòmenos que s' verifiquen. Posada la qüestió en aquest terreno, 'l senyor Plans te rahó; la Ciencia moderna apoyantse en la observació y experimentació ha mert totas las ideas mitològicas y no ha tingut jamay en compte las ideas absolutas personalificadas per algunas escolas teològicas.

Reprobable es també, en concepte del senyor Plans, lo método deductiu aplicat á las ciencias naturals, y en aquesta part hi estém completament conformes. Pero no es deguda al método deductiu la teoria de Darwin que tenia ja predecessors entre 'ls naturalistas, que habian ja, fundantse en l' observació, apuntat molts de las ideas darwinistas y que 'l gran naturalista anglés ab sa vastíssima instrucció, sa continuada observació y son superior talent reduí el sistema y elevà á la categoria de ciencia per l' admirable enllás y enadenament d' ideas; no es degut al sistema deductiu l' arbre genealògich de Haeckel, en que estudia la sèrie de evolucions y transformacions per que han passat los sers vius des de la monera al home; ni son degudas á aqueix método las ideas proclamadas per lo celeberrim geòleg Lyell y professadas avuy per tots quants á la geologia's dedican. No; son degudas al sistema mixto, si així pot anomenar-se; son degudas al método inductiu en primer terme, y en segon al método deductiu. Y aquest es lo método recomanat per lo senyor Plans. Y aquest es també'l método seguit per la Ciencia moderna, de que tant abomina l' illustrat professor de Farmacia. Avants d' aventurarse á sentar una proposició los homens de ciencia del sige XIX, han observat ja

mil y mil fenòmenos de la mateixa classe y en igualtat de circumstancies; y quant tenen una base sólida en que apoyarse, es quant generalisan y aplican lo método deductiu.

Lamenti enhorabona las consecuencias que en lo terreno psicològich y teològich puga portar la mal anomenada (segons lo senyor Plans,) Ciencia moderna; pero no dongui la culpa de sa desaparició á lo equivocat del método que 's segueix, sino á la oscuritat en que estaban y als treballs que 's feyan perque la rahó humana may tractés de buscar lo fonament en que s' apoyaban.

La aberració del senyor Plans, se fa mes incomprendible llegint lo final de son discuss. Demana que las Ciencias naturals no 's limiten á estudiar los seus contingents y singulares, sino que remontin son vol á estudiar los universals y necessaris y, com á fonament de tots ells, lo ser etern y necessari, qual coneixement no sabém com pot obtenirse ni per lo método inductiu ni per 'l deductiu. Demana 'l consorci de la rahó ab la revelació, que no es altra cosa que l' escolasticisme, negació de la ciencia, y com á estrella que ilumina y com á faro que guíra al àngel de las escolas, ó sia, á Sant Tomás d' Aquino, digna coronació d' un discurs propi d' un seminari, altament inespllicable pronunciat en una Universitat.

Mentre se traci de renovar los temps del escolasticisme, mentre se proclami com á pare de la ciencia á un home, cual mérit consisteix tot en haber fet á la rahó esclava de la fé, mentre se posi á nostra juventut en lo cas de respectar á Sant Tomás, ¿que te de particular que 'ls alumnos s' inclinin á teorias racionals y científicas? Debent escullir entre Sant Tomás y Darwin, ¿qui pot dubtar de que 'l segon tindrà á tota la juventut estudiosa y 'l primer se quedará ab los que diuhen: *lluny de nosaltres la fatal mania de discorre!*

Si 'l fondo de la oració inaugural es anticientífich, la forma no es gaire millor. Clàusulas llarguissimas, difícils de comprender; adjetius que desdiuhen d' un catedràtic; poca claretat en la exposició y fins contradiccions entre alguns párrafos de son discurs. L' anomenar impia la gran revolució francesa; dir que, al proclamarse l' llibre exàmen, la rahó humana perdé la verdadera llibertat y pugué entregarse al mes grosser llibertinaje y quedá subjecte al individual despotisme, es lo *summum* de la candidés ó un gran desitj de falsificar la historia. Lo llibre exàmen en lo sige XVI y la Revolució francesa en lo XVIII, han portat á la Europa al lloch en que avuy se troba, mataren lo fanatisme religiós, los privilegis socials, la desigualtat política, romperen las cadenes de la esclavitud y portaren á la vida pública al poble que fins allavoras sols havia servit de bestia de carga.

Aqui tenen la síntesis del discurs del senyor Plans, que servirà per comprender 'l culto que á la ciencia 's porta en nostras Universitats. L' acte de inauguració no fou mes que la repetició del *congrés de tomistas*, que 's reuniren temps enrera en lo palau del senyor Urquinaona. Esperém millors temps per la ciencia espanyola.

Vetllada literaria musical del «Centre Aribau».—Ahir á la nit, com diguerem, tingué lloch en lo Centre Aribau, la inauguració de la temporada de 1880 á 81, celebrant una vetllada literaria-musical baix lo següent programa:

Primera part.—*Discurs inaugural*, en vers, del Sr. Novell.—*Sinfonia*, «Al Centre Aribau», del Sr. Draper.—*Cant de bressol*, poesía, del Sr. Guimerá.—*Faust*. Trio pera violí, armonium y piano, de Gounod.—*La gata blanca*, poesía del citat Sr. Novell.—*Favorita*, romança de tenor de Donizetti.—*La cansó del comparsa*, poesía de Verdú.—*Cansó d' amor*, pera violí y piano.

Segona part.—*Serenata*. Trío pera violí, armonium y piano, de Gounod.—*Lo segle XIX*, poesía de Oller, I. M.—*Faust. Salve dimora*, romança de tenor, Gounod.—*Un bateig*, poesía de Novell.—*Fantasia* sobre motius de la òpera *Roberio il Diavolo*.—... poesía, de Gaillard.—*Grassas y magres*, poesía del Sr. No-

vell y últim. *Rienzi*. Trio pera violí, armonium y piano de Wagner.

La part vocal estigué confiada al aplaudit tenor Sr. Blanch, la de violí al Sr. Pujol, la de armonium al Sr. Dordal (Enrich), y la de piano á los Srs. Draper y Daniel (Manel).

Cas pessas de cant foren acompañadas per lo Sr. Dordal (Enrich).

Terminat aquest programa, quals pessas foren sumament aplaudidas per la lluhida concurrencia que hi assistí, s' obsequiá á las señoquetas ab un ball de societat.

Los representants de la premsa que hi assistiren foren també obsequiats ab un ben servit *lunch*.

Lo local estava elegantment adornat, veyentse per tot los colors nacionals.

Historia de Valls.—Hem rebut lo prospecte de *La Historia de la vila de Valls*, que està escripte per el senyor don Francisco Puigjaner y Gual, que la dedica al diputat á Corts per 'l partit constitucional y amic seu D. Joseph Castellet.

Encara que aquest prospecte conté 'l plan de l' obra, no ns atrevim á aventurar judici fins que ns en haguem enterat ab la detenció que 'l cas mereix.

Per are sols direm que sent Valls una població catalana important, nos agrada que se escriga sa historia. Siguem bons catalans, ensenyem al poble á viure per Catalunya, y al cap d' avall veurem brillar brillants venturosos per la nostra terra.

Publicació acreditada.—Hem rebut lo número 290, corresponent al dia primer de Octubre, del ilustrat periódich *El Porvenir de la Industria*.

Aquesta elegant Revista, de magnífica impresió y preciosos grabats, té per objecte posar al alcans de tothom, los adelantos realisats en los múltiples rams del saber humà.

Certámen musical.—La Secció catalana de la Juventut Católica, celebrarà la distribució de premis del *Certámen musical*, que té obert, lo dia 6 del present en lo Saló de Cent d' aquestas Casas Consistorials.

LA MISTURA PERA TERCIANAS DE JAYNE pera curar las calenturas, las febres intermitents y remitentes, etc. Aqueixas enfermetats penosas estan molt generalment desarreladas per aquest remey quant sc' pren seguint á la lletra las instruccions.

TRACTEU PROMPTEMENT LOS FLATOS, DIARS REA, disenteria, cólera-morbo y las debilitat, de istiu, ó tota enfermetat intestinal, ab lo Balsam Carminatiu del doctor Jayne de Filadelfia, y obtindréu alivio rápit y segur.

PERA ALIVIAR PROMTE L' AUFECH PROBEU L' EXPECTORANT del Dr. Jayne de Filadelfia, que obra promptement, vencent la contracció convulsiva dels conductes respiratoris y causant la evacuació de las mucositats que 'ls embrassen. Pera la tos ferina y ronquera, aquest medicament es igualment beneficis, mentres que pera totas las enfermetats pulmonars y bronquials, es tant un paliatiu com un curatiu y un segur y prompte remey pera tota tos y costipat obstinat.

LO FILL DE CORALIA.

Lo drama que avans d' ahir posá en escena la companyia dramàtica italiana de la senyora Marini, es una de aquellas obres que volen tractar y resoldre alguns problemes socials, cosa que may arriban á lograr, mes que ab tot y aixó, fan que's prestin sos arguments á escenes interessantíssimas, de una veritat gran y que demostran en sos autors los coneixements del ser humà en nostres días, analitzant las preocupacions que per des-

gracia encara s' sustentan en nostre sigle y que fan la desgracia de moltas y moltas famílies.

No duptem que 'l drama d' Albert Deprit, que tant gran èxit obtingué en la capital de la vènida República, serà tractat de inmoral per los crítichs de miras estretas de nostra ciutat, ficsantse mes en en la manera de tractar l' assumptu que no pas ab lo pensament capital de l'obra, que no ve á esser mes que una dona de vida airada, pot un dia arrepentirse de sos temps d' oprobi, essent un modelo de santedat, en tant que 'l qui sufreix lo castic de las maldats, es lo fill qu' en mal hora engendrá y que personas de honradés probada perdonan á la primera y compadeixen y protegeixen al segon.

No sahem comprender com aquesta gent que tant procura (y ab això compleix un deber d'humanitat) á fomentar las casas de reclusió que serveixen per aquestas donas estraviadas que arriban á inspirar compassió mes que despreci, aproximant-les al Deu que han ofés y fentlas seguir una vida virtuosa, sigan los mateixos que al representarse una obra que no tendeix á altra cosa, segons nostre parer, que á fer veurer que á aquella dona no li queda altre medi que reparar los danys que ha causat, arrepentintse de sa vida passada seguentne una d' exemplar, y expirant aquella tancantse en algun de dits llochs de reclusió, fassen servir las planas del periódich en lo que redactan, pera condemnar, anatemisar y tractar de inmoral una d' aquestas obras.

No s'crega per això que nosaltres volguem dir que 'l drama *Lo fill de Coralia* siga una obra inmorable, de cap manera; hi trovem defectes, mes no de fondo y sí sols de desenrotillo de l' acció per algunas escenes completamente soberras, incidentis y fins dels capitals, inverosímils, mes los personatges son ben perfilats y lo fondo, sobre tot, s' adapta al gust de nostre temps, é interessa sobremanera.

La execució fou bona, descollant-hi com sempre la senyora Marini qui fou cridada diferents vegades á l' escena á rebre los aplausos que se li tributaren, com aixis mateix los senyors Ceresa, Cola y Pietrotti y alguns altres quals noms sentim no recordar. Las senyoras també foren aplaudidas.

Al senyor Zopetti 'ns permetrem dirli que al caracterisar-se procuri ferho de una manera menos bufa de lo que ho feu en *Lo fill de Coralia*.

Secció de Fondo

FIRAS Y FESTAS

No s' trovi estrany que insistim tan sobre aquest assumptu, porque es ja vergonyós per Barcelona que se li fassa fer tants papers ridículs.

Quan va iniciarse la ideya de fer las feras y festas d' aquest any, sabiam ja lo que havia de succehir, y vam indicarme alguna cosa. Va presentarsens, no obstant, la Junta que després ha resultat ser dels *Notables*, y va prometrens que no tiraria endavant si no podia fer una cosa digna de Barcelona. Allavoras vam castrar, esperant á judicar lo que vejessim, y fiats en aquella promesa. No vam voler que se 'ns pogues dar la culpa del *fiasco* que preveyam. Ara ja han passat y po-

dem parlar clar. Anem, donchs, á ferho.

No s' cregui que dem totas las culpas de lo que ha succehit á la Junta de *Notables*. L' única falta d' aquesta ha sigut la de no haberse retirat á temps. Lo qui te la principal culpa es 'l Ajuntament, que no va saber posar á temps lo seu *veto* á lo que no podia fer mes que una mamaratxada.

Molts son los que en Barcelona demanan festas, pero 'ls mateixos que mes critan, son los que mes escassos se mostran, quan se 'ls demana que hi posin lo seu concurs. Com si 'l fer feras y festas fos cosa de molt poch gasto, la major part de aquells ó no contribuixen á las suscripcions, ó donan quantitats insignificants. La Junta d' aquest any ha reunit escassament setze mil pessetas.

¿Qué pot ferse ab setze mil pessetas? Res mes que lo que s' ha fet; moxigangas de mal género y espectacles á l' altura de las moxigangas.

Convé averiguar porque s' ha retret lo públich de Barcelona. Ho ha fet porque la Junta era de *Notables*? No ho creyém, puig que si hagués tingut interés en las Feras y Festas, hauria concorregut á las reunions preparatorias que van celebrarse y la Junta hauria sortit sent la representació de Barcelona. ¿Ho ha fet porque las classes industrials y comercials estessin assotadas? De cap manera, puig en tal cas haurian tingut mes interés en pendre part en la cosa, fent un petit sacrifici, que haurian cregut reproductiu.

Lo que hi ha es que cada cosa ha de ferse en son lloc y temps, y ni en son lloc ni en son temps se fan las Feras y Festas de Barcelona. No estan en son lloc, porque las Feras son mes propias d' un poblet ó vila curta, que d' una gran ciutat comercial; porque las Feras no s' improvisan, ni s' fan quan no hi ha productes especials de las mateixas Feras. Vejis sino á lo que han quedat reduhidats las Feras fins en los anys en que han sigut mes animadas. Quatre barracons ab trastos vells y escapulons de robas, que debian treure dels forasters tot lo such que podian.

No estan en son lloc ni temps, porque las festas d' una gran ciutat no s' omplen ab moxigangas de carré ni ab espectacles vestits d' india y empesa, porque las festas d' avuy han de ser molt distintas de las que intentan ferse en Barcelona.

Si la nostra ciutat vol festas ha de imitar á las ciutats modernas. En elles sempre las festas son motivadas per un aconteixement notable. O celebren un centenari ó aniversari, ó inauguran un monument ó gran treball públich, ú obran una exposició etc., etc. Quan tals festas se fan duran pochs días, pero durant ells ofereixen verdaders alicants als forasters, als que procura facilitarse lo viatje per medi de rebaixas de preus de carrils y vapor, y oferintlos facilitats y comoditats de tota mena.

Per tal cami hauria de entrar Barcelona, y allavoras no cauria may en lo ridícul de *Patums y Moxigangas* á que 'l han portada los *Notables* d' aquest any. La nostra ciutat es la mes pobre en monuments, y podrian construirsen alguns, qual inauguració des motiu per grans solemnitats y festas. Vivim en lo centro d' una comarca industrial y agrí-

cola, y una exposició ben feta podria també atreure forasters.

Y no se'ns digui que las festas de la Mercé no tenen eco, perque tenen origen revolucionari. Lo sentir això nos fa 'l mateix efecte que quan se'ns diu que hi ha toreros lliberals y toreros reaccionaris. Los toreros y las festas de moxigangas son tots reaccionaris. No volem disputarlos aqueixa gloria.

Y no s' digui tampoch que la nostra ciutat necessita firas per las utilitats que 'n reporta, puig que això fora empestitilla. Contis tan llarch com se vulgui y 's trobará que lo que 'ls forasters deixan á Barcelona durant las firas, no representa ni de bon tros, lo que una oscilació de cinch céntims en la *Bolsa*, cosa que veiem cada dia.

En resum: si 's volen festas fásintse en hora bona, pero fásintse de la manera que deuen ferse avuy. Búsquies un motiu digno d' una gran ciutat y solemnís. Allavoras, y sols allavoras, las festas serán dignas de nosaltres. Si seguim com avuy, may podem separarnos de torneigs y drachs de Vilafranca, es á dir, de firas y festas mes propias d'un poblet que d' una ciutat que vol ser considerada com de primer ordre.

L' AMICH DE CADA FESTA.

Tenim lo gust de donar traduhit á nosaltres lectors l' article que l' eminent escriptor francés Joan Richepin ha publicat en la important Revista bibliográfica titulada, *Le Livre*, editada per la casa Juantin, de Paris, sobre lo llibre de nostre amich y paisá Pompeyo Gener, article que ha produhit gran sensació en lo mon científich y literari, essent reproduhit per molts diaris de diversos païssos.

La mort et le Diable; contribution à l' étude des idées. Histoire et philosophie des deux negations suprêmes, par Pompeyo Gener, de la Société d' Anthropologie de Paris.—Reinwald editeur.—Paris 1880. (m. 8.º de 800 págs.)

L' autor no ha sigut pas gaire ambiciós al presentar al públich aquest hermos llibre tan sols com una contribució al estudi de las ideas humanas. En efecte, pot ben dir que porta una part, y no pas gens petita, al treball de exagesis y de crítica, que quedará com una de las millors glorias del sigle XIX. Seria ben be de desitxar que d' altres seguissin aquest coratjós exemple y 'ns fessin l' historia, ó millor, la monografia de cada una de las diversas ideas generals que en tots los temps s' han antropoformisat, en la serie de las civilisacions humanas. Y dihem be al dir coratjós exemple, perque, conforme farém veurer, l' obra d' en Pompeyo Gener, representa una suma tan gran de treball, un tresor de paciencia y de precisa erudició tan grós, que per sí sol implica una forsa de voluntat inmensa.

Lo llibre primer, consagrat á la *Mort*, está dividit en dos parts; la part històrica y la filosòfica.

En la primera l' autor passa revista á las personificacions de la mort en la *India*, la *Persia*, l' *Egipte*, la *Fenicia*, la *Grecia*, 'ls *Hebreus*, lo *paganisme decadent*, l' *Edat Mitja*, lo *renaixement*, y en fi, en la societat moderna, tan radical-

ment transformada per la Revolució francesa.

¡Quin prodigiós cùmul de documents ha tingut de recullir, amagatzemar, triar y coordinar l'autor, per arribar á aquella claritat tan substancial que presenta la seva esposició. Las flors mes raras y mes curiosas de la mitologia comparada, hi brollan de totas parts. No mes que per resumir l'essència dels párrafos mes importants nos serian precisas moltes planas. Límitenos, dorichs, á senyalar solament los capítols mes notables, ja siga per la novetat dels modos de veurer los assumptos, ja siga per l'originalitat de las conclusions, ja per lo brillant de la forma.

L'història del *Moloch fenici*, del destructor d'*Adon*, està presentada d'una manera que interesa molt particularment. Passatges hi han, que presentan lo fulgor d'un poema en prosa.

En canvi l'estudi sobre l'*Espanya catòlica y absolutista*, es un superb estudi històrich. Tot ell està impulsat per un alé á lo Michelet.

Pero en Pompeyo Gener no es pas sols un esperit crítich y erudit, sino que es á mes un verdader pensador. Aixís es que la part filosòfica resulta per lo menos tan notable com l'altre. Lo capítol sobre la *vida y la mort*, es un delicat, sútil y fort analissis fisiològich y psicològich á la vegada; y los capitols sobre *lo cos y l'ànima*, y sobre l'*inmortalitat*, son d'una lògica atrevida y neta. En quant á las conclusions, son positivas, pero d'un positivisme tot especial, que confina ab l'estoicisme; sobre tot en lo que toca á la concepció moral de la justicia. La mort, segons l'autor, deu ser lo estímul de la vida, y no la desaparició en manera alguna. Si l'*antigüetat* veia en la mort, la rahó porque l'home desarrolliés la vida, sols per ell, per sa individualitat, si lo *cristianisme* hi trobaba al contrari, una rahó d'abandonar la vida present, devant l'il·lusió d'una vida futura, l'*edat moderna* hi descobreix la rahó de viurer al mateix que per cada un per la espècie, sobre tot adquirint cada dia una major suma de vitalitat que se li deixa. En aquest sentit, es que l'autor admés y tracta l'inmortalitat.

(Seguirá)

JOAN RICHEPIU.

(Traduït de le «*Livre*» número del Juriol del present any.)

CORRESPONDENCIAS D'UN FORASTER

VII

Barcelona i d'Octubre.

Avans d'ahir, estimat Nofre, després d'haver tirat al correu la que te escriguí, parlante d'alló tan digne del segle XV, vaig anàrmen á la Barceloneta á l'hora en que estava anunciat un castell de focs. Tothom se dirigia cap al barri marítim dels barcelonins. ¡Quànta gent! Ni la peregrinació de la *Reparadora*.

Com tot lo bó's fá esperá, allí'ns van tenir mes d'una horeta després de l'anunciada. Allí, com pots figurarte, imperan los aires de la mar, que no debian venir mal als que son delicats de la caixa.

Passada aquesta horeta, la Comissió

debia veure que no hi faltava ningú dels que habiam de serhi y... ¡Patarrapum!... lo gran tró. Després, alguns cohets, metralls, alguna rodet, mes trons y mes trons. ¡Vamos, que es lo castell de focs mes *tronat* dels que s'han vist!

¡Vàlgam Deu quin castell! Mírat si va fer efecte, que tothom va acabar xiulant, que es la manifestació d'agrado que ha estat de moda durant aquesta vuitada de fíres. Fins se'm ha dit que un músich molt afamat vol dedicar á la Comissió dels *Notables* (que no sé per qué no 'ls hi diuhen *Sobressalients*), una *marche aux siéflets* que está escriptint.

¡Pobre Comissió! ¡No voldria pas esser d'ella! Entre l'Torheig á l'usansa de l'antigó y l'castell de focs de que t'acabo de parlar, prou s'haurán gastat un pico. que s'haurán de gratar la butxaca. ¡Los comptes ho dirán prou!

Ahir al llevarme vaig tenir un disgust. Cada dia llegia l'diari, perque en ell la Comissió hi publicava las funcions que destinava al dia, y aixís sabiam los llegidors lo que no s'havia de fer durant la diada. Pero ahir, no sé si algun cohet esbarriat del castell del dia anterior debia cremalshi 'ls manuscrits destinats á las redaccions, ó si l'drach y la patum prenencho per palla s'ho varen menjá, lo cas es que l'programa de lo que no havia de ferse no va aparéixer estampat en cap periódich; y no podia esser per descuit, ni per mala volensa, perque tots los diaris tiran uns requiebros á la Comissió, que si fós dona, me farian fer més pensaments.

L'amo de la fonda 'm va veure ab los diaris á la má, amohinat per aquell contratemps, y allargantme un paper, me digué: «Teniu Cosme, si voleu anar á la sessió que avuy dona l'Ajuntament, aquí us dono una esquela. Es la sessió pera colocar en la galeria dels catalans ilustres los retratos d'en *Claris* y en *Bálmes*. Repararás que jo no t'acentuo la *i* del primer y en canvi 't poso accent en la *á* del segon, á pesar de que en l'esquela está acentuada la *i* y no ho está la *á*. Es perque á mí 'm balla pe'l cap una regla d'ortografia que diu: que en las paraulas agudas que acaban en consonant, no té d'haberhi accent en l'última sílaba; y en canvi té d'habernhi en la penúltima, si la paraula es regular y acaba també en consonant. Aquesta regla té una excepció y es la de quan las paraulas acaben en *s* de plural, pero aquí per mí no te res que veurhi l' excepció, perque encara que *Claris* y *Bálmes* acaben en *s*, casi be posaria las mans al foix assegurant que no eran mes que una sola persona cada un d'ells.

Pero ¡qui sab! potsé anem equivocats jo y l'Academia espanyola, quan aquella acentúa la *á* de *Cervantes*, que 's troba en lo mateix cas que la de *Bálmes*.

A menos que siga cosa del secretari del Ajuntament, que ho fasce per no indisposarse ab lo senyor Arcalde que acentúa sense necessitat la *a* del seu nom *Duran*... Lo mal exemple sol encomenarse.

¡Cá! prou será que l'Academia espanyola y jo no'n sabém tan com l'Ajuntament de Barcelona, que quan va estar tan encertat en nombrá la Comissió de *Notables*, es molt difícil que may s'equivoqui.

També va semblarme que desde l'moment que 's necessitava esquela personal

d'invitació, estava mal dit que l'Ajuntament invitava «pera la sessió pública». Si no volian posarhi *privada*, podian almenys estalviar-se lo de pública, y crech que no m'hauria semblat mal.

¿Sabs que será? que jo no ho entench perque no só barceloní, com aquell del sermó que feya plorar á tothom ménos á n'ell perque no era de la parroquia.

Al destapar-se 'ls retratos, hi havia uns de la Comissió de *Notables* que hi posaven un gesto com preguntantse: ¿Qui 'ns deurá mapar á nosaltres quan nos posen aquí entre 'ls catalans ilustres? Ja veurás, Nofre, tú y jo en lo seu lloc també 'ns hi capficariam.

Per recort de las Festas, guardaré l'mánech de ploma ab que te he escrit las últimas, que tú dirias que val un parell de quartos, pero que 'm costa mitxa peseta. Lo vaig treure á la Tómbola. També vaig tenirhi la sort de treure, ab dos ralets mes, una esponja, que te la regalaré per si may vols alsá una bomba.

Ja s'han acabat aquestas ditjoses Fíres; y á ne 'ls barcelonins no 'ls queda més que desfer tot aquest bé de Deu que han posat pe'ls carrers y plassas, inclusas las barracas; encara que m'han dit que de aquestas n'ha enviat á buscar una lo Museo d'arts y oficis de Paris, al objecte de guardarla per modelo. Crech que si l'anomenada corporació té una bona influencia, conseguirá la desitjada adquisició, ó quan ménos lograrà una copia dels planos que debia aprobar l'Ajuntament.

Si d'acà hi vá la barraca, la transpor tarán dintre d'una gran caixa, ab lo lletrero de *Fragile* pintat á cada un dels costats, perqué arribi allí sense mácula.

Si hagueses vist avuy en la fonda, tot era tancá baguls y arreglá fardells. Semblava que la gent fugia de la peste.

A n'el menjador m'he trobat ab deu ó dotze forasters, y tots hem promes formalment que no 'ns tornarian á fer venir may mes á veure Fíres á Barcelona, perqué no voldriam que se'ns tragüés la ilusió de las d'enguany.

Ja sé que en aquestas cartas t'he deixat de parlar d'algunes coses, però ja ho esbrinaré tot fentla petá per aquí dalt.

Avuy 'm quedo perqué m'han dit que aquest vespre pot sé tindrà la ventura de conéixer á un dels *Notables*, y tot despidintmén veuré si puch dirli quatre paraulas de remerciment. Corre la veu de que 'ls hi vólen doná patent de comissionats per cinch anys. ¡Mal fet! Ja que han demonstrat sapiguer desempenyar tant bé 'l seu càrrec, tindrian de ferlos comissionats vitalicis; y si pogués ésser, obligarlos á ensinestrá las sevas criatures á n'aixixa tareya d'obsequiarnos, perque 'ls pu guessen heretá en l'empleyo. Per aquestas coses no tothom es bó, y ab aixó 'ls que ho son crech que deuen fer un sacrifici en aras de la ciutat que 'ls hi té depositada tota la confiansa.

Demà dematí prench lo tren. Aviat, donchs, tindrà l'gust de abrassarte ton amich

COSME GRAS.

Correspondencias

DEL DIARI CATALÀ.

DIARI D' UN «TURISTA» EN SUISSA

Carta décima-quarta

RIGI-KULM, 13 d' Agost 1880.

Dia perdut, desilusió complerta! Alpes, llachs, païssatges, panoramas, tot tapat per la boyra; però quina boyra! Ni la de Lòndres; fins à la roba crech que se'n enganxa, per que, à dins mateix del *hotel*, quartos, salas y corredors ne van plens y no pot ser sino que à borrellons l' hi anem ficant nosaltres al tornar à entrar, puig tot està tancat hermèticament.

Quants dies durarà? Ningú ho sab. A vegades, quan un menys s' ho pensa, s'esveheix tota d' un cop; altres se passeja catxas-sudament vuyt, deu, quinze dies per aquests alts. Ahir, diu que va ser un dia magnífich, això contribueix à aumentar lo mal humor general; tothom fa la cara llarga y lo *spleen* se apòdera de la situació. No hi ha mes. Qui va depressa, s' en torna y ha perdut temps y diners; qui pot esperar, s' espera y en paus. Jo m' resolch à quedarme avuy, però si demà no s' aclareix, cap avall falta gent y m' faré compte de que he llensat trenta franchs y sé m' han fet fonadissas trenta sis horas.

Y en qué passém lo dia avuy? Lo primer de tot, entornem's en al llit, que à fora he agafat fret y no convé encadernarse. Tenim temps de pensarho. Si pogués dibuixar! Pero, si no retrato als companys de presó y de aburriment... Y això es compromés. No obstant, pendré *apuntes*, sino al llapis, à la ploma; això pot donar materia llarga. Ja està dit: jay pobrets dels qui cayguéu à las meves mans! Poch vos ho penseu que vos van à posar en lletres de motlló! Y després, potser lo dia s' alsí; qui sab?... Al menos se pogués sortir à passejar una mica... y sino, mirarém, escoltarém, observarém... Uy! Avans de aburrirme; si 'n tinch de feyna tallada!...

Apa, llevémse; fora son. Quina hora es? Las vuyt ja? Cóm pot esser! Ja han passat tres horas? Sembla mentida. A n' aquests llits s' hi està tant bé! Me recordan los de Sant Llorens del Munt. L' ayqua si que no es tant fresca, pero; vaja! pot anar. Ah!... Are un se troba un altre. Ja 'n pot venir de fret! Bé diu qui diu que l' ayqua es mitxa vida.

Hola! que es aquest cartell de darrera la porta? també se 'ls ha declarat la epidèmia dels certámens?... Ja, ja, ja!.. Aquesta si que es nova. Aquí à Suissa? No 'n volia saber de altra; ns tractan de lladres, en francés, en anglès y en alemany. Diu que no 'ns emportém las flascas al demà; lo que es per mí, no hi ha por: aquí tinch una manta d' En Sert que val totes las pessetas.

Altre cartell! que 'ls posan à la nit? No hi era pas ahir... Oh bé! Cóm tenia tanta son! Després de la carta no estava per cartells... A veurer qué diu aquest? Com dimoni! No estich pas trastocat? No, senyor, no: ho diu ab totes sas lletras; que tanquém ben bé y que 'ns enduguém las claus, que aquí hi venen molts lladres y no s' respon de res!... Y jo, que ni porto un mal revólver! Està clar. Jo que 'm pensava que d' això de robar aquí ja s' en habia perdut la mena! Bé es veritat que endossan lo mort als extranjers; gracies, per la part que m' toca.

Surto, tanco y clau à la butxaca. Alto! quí es aquell tipo? No 'm fa gayre goig; pero tots los quartos à sobre... deixémlo passar; à baix nos veurém las caras.

Vaja, que al menjador hi ha entrada plena: veig que tothom ha prés la matinada. *Kellnerinn!* thé complet, com los inglesos. Se coneix que no havém quedat mes que 'ls resig-nats; tothom està mótxo. Part de fora no se

veu res: los vidres semblan glassats com los de l' arcova de casa.

Y are? Fem com los altres, al saló de lectura. També hi ha lleno. Y quanta elegancia! Ni 'l saló de descans del Liceo. Allá veig aquella bona mossa d' ahir. Y qui vestit blanch se m' ha posat! La ignoscencia per tant no 'm sembla pas que li sobri... La saludo y somriu! Bah! lo vell que té al costat deu esser curt de vista...

Qué's pot llegir per aquí? *Le Journal de Geneve*, *Der Bund*, *The Times*, *lo Galignani's*, *la Kolnische Zeitung*, *Le Siécle*, *Le Figaro*,... pero; y lo *Brusi*? Ahont s' es vist no tenir lo *Brusi*?... En canvi, aquí surt *La Epoca*: pre-némla; à falta de pan...

Quina gatzara! que es aquest esvalot? Ah, es als billars!... y si no m' enganyo, hi veig senyoras. Aquí si que hi ha bon humor pera vendre. Sí, efectivament: son franceses. No n' arman poch de xivarri! — Y 'ls de aquesta altra taula, qui son? Fan cara de perdularis: tots la portan senyalada... Húm! Lo tipo del demà: *Dios los criea...* Estich per anar à veure si 'm falta res al quarto.

Bó! que s' ha fós *La Epoca*? L' habia deixada aquí mateix... —Caballero, V. dispense; aquí està su diario, creí que había V. concluido. — Oh! no importa, me es igual: siga V. Celebro encontrar un compatriota. — V. es español? — Y catalan, para servir à V. — Home, tóquila, que som paisans. — Fa molts días qu' es aquí? — Cá! tot just arriba. — Home, ¿ab aquest temps? — Espero uns companys de Lucerna. — Y vosté? — Desde ahir vespre. — Fa be d' esperar-se, demà farà bó. Conech molt aquest país. — Deu l' escolti! Aquí no hi estich be. — Aquí no hi està be? que li falta?... — Qué'm sobra, hauria de dir. Vingui. — Veu aquells tipus del billar? — Aquells joves de las gorretas? Son estudiants alemanys. — Vol dir? Ab aquestas malas fatxes? Si van ab la cara plena de cusits... — Y no n' están poch de tous ab los seus cusits! — No repara com los ensenyen, ab mes orgull que si fossen creus pensionadas de Sant Fernando? — Pero qué vol dir tot això? — Això vol dir altres tants desafíos: allá s' arregla aixís, es una costum. L' estudiant, à Alemania, s' ha de desafiar; cada esguerrinxada es un diploma, y com mes ne té, mes honrat se veu dels companys y fins dels mestres. — Qué vol ferhi! Cada terra fa sa guerra: à Espanya, toros; à Inglaterra, trompis; à Alemania, desafíos. — Pero, home, jai-xó es bárbaro! Diuhens dels toros, pero això es pitjor; aquí son homens ab homens los que 's matan. — Oh!... no corri tant: nosaltres 'ns matariam, pero ells... no 's matan mai: son massa alemanys. Si 'n veyés un d' aquests desafíos, s' hi faria un tip de riure. Son à sabre y ab totes las precaucions imaginables pera que no tingan conseqüències fúnestas: la qüestió es assenyalar-se la cara y forra. — Alashoras es una bestiesa indigna de gent culta. — Y ja veu, tothom parla de la cultura Alemania. No la vull rebaixar pero es un fet que en todas partes cuecen habas. — Donchs, no caldria sino que are 'ls agafés lo rampell y 'ns donguessen una sessió de sabre!... — Oh, no hi ha perill; are no son à la Universitat; à las vacacions hi ha tregua. Això's guarda per l' hivern. — Bon profit 'ls fassí!

Y diguim, vosté que coneix aquest país: com se fá aquí per matá 'l rato? — Com, per tot arreu: se llegeix, se juga... — Jo no jugo. — Se fuma... — No fumo mai. — Se toca 'l piano... — No 'n sé. — Se conversa... — Me cango. — Se passeja... — Angela! Això es això. — Y ahont se pot anar quan fa aquesta boyra? — Miri, 's proba. Pot anar à la *Rigi Scheidech*. Com es mes baix (1.648 m.), devegadas la boyra no hi arriba. Son prop de dos quarts de 10; dintre 5 minuts surt un tren: à las 11 pot serhi. — Donchs m'en hi vaig à esmorsar. — Vol venir? Lo convidó. — Gracias; espero als companys. Ja 'ns veurém al vespre....

Y bé! com ha anat la passejada? — Magníficament. — Qué m'en diu del carril? — Li ha agratrat lo pont d' *Unterstetten*? — Molíssim; à Kaltbad (1.441 m.) ja eram sota la boyra. — Quin panorama! — Millor serà 'l de demà. —

En fl, ja estich content. Sols després del túnel s' ha comensat à tapar la vista. — De modo que à dalt no han vist res. — No gayre, pero en fi, sempre molt mes que aquí; si això sembla sabonera! M' he pogut passejar, he probat l' aigua de ferro, he dibuixat.... — Y l' esmorsar, que tal? — Excelent! — Es casa antigua y acreditada: hi van molts malalts à fer lo que aquí 'n diuhens *Milch und Molkenküchen*, es à dir, cura ó tractament de llet y xarigot. Ja hi deu haver vist inglesos. — Si n' he vist, diu? Una rúa. — No m' han fet riure poch ni gayre!

Un matrimoni, sobretot: jo no he vist res mes original. Afiguris un anglés llarch, molt llarch; prim, molt prim y lletx, molt lletx; tot afaitatet, sense abrich y ab las camas nuas, que semblavan un parell de mistos: grans ulleras negras penjadals à la esquena, roba de quadros de pam, pantalons fins un xich mes avall dels genolls, lo *Badeker* vermell sota l' bras y à las mans lo *alpenstock*, mes groixut que tota la seva persona. Sa mulher, à lo que suposo, li feya bona parella: magre y desnuda, mes vella qu' ell, cara de pergamí ab dos grans rissos que voleyan à dreta y esquerre; vestit curt, probablement pera lluir un parell de peuhets bufons com dues barcasses y calsats ab unas sabatarras fins à mitja cama; ulleras blavas, sombreret ab vel incontenible, caps de llauna verda pera insectes à la espalda y *Alpenstock* també pero menys llarch que 'l del seu marit. Y are imaginis V. aquests dos tipus caminant, pujant y baixant ab aire marcial, l' un al costat del altre, mirant sempre de frente, serios, impermeables, estirats, muts; diguim, qui se 'ls pot mirar sens escaparli l' riurer? — Donchs si no hi hagués aquesta boyra, encara n' haguera vist de mes estranys aquí, à la posta de sol, quan tothom se reuneix al *belveder*: avuy no 'ns cridarán y quan baixin à dinar, ja aniran en traço d' etiqueta y haurán perdut tot lo chic.

Nang, nang, nang!... — Qu' es aquesta campana? no deya que no' ns cridarian? — No; pera la posta de sol avisar ab lo corn: això es la senyal del dinar. — Bomba! quina taulada! sembla nn convite regiol! — Y qui cambi de vestits!... Esperis, que vaig à mudarme...

Vamos, que torna fet un *pollo*! Bon vis à vis ab la vehina. — Calli, home, si es ma companya de viatje d' ahir vespre. — Amigo, l' felicitó. — Es molt amable. — Si eh? — Experiencia ducit.

Home, no havia vist may aquesta manera de servir. Sembla que fassen l' exercici! — Donchs va molt be; fixishi. Al primer cop de timbre, totes las *Kellnerinnen* se reuneixen; al segon, se distribueixen cada una à son lloc; al tercer, comensan à servir. Aixís à tots nos arriba la gracia de Deu à la mateixa hora. — Justament. No mes hi trovo à faltar uncosa. — Y es?... — Un director de orquestra pera poder menjar tots à compàs. — Aixís m' agrada: visca la brometa!

Y bé, que are? — Are, un thé y al llit, que demà 'ns hem de llevar à las quatre. — Es à dir qu' encare està en que farà bó? — No 'n dubti: no ha sentit à fora, quina fresqueta? — Donchs es la mellor senyal: à la matinada, la boyra à passejar. — Fiat; no desitjo altra cosa. Bona nit. — Bona nit. — A.

Madrit. 1 de Octubre.

Ahir nos feu sapiguer *La Correspondencia* que 'l DIARI CATALÀ ha sigut denunciat per un article que publicà 'l dia 25 del passat Setembre. Per de prompte creguí que la horrosa tormenta que fá dias està descarregant sobre 'ls periódichs està ja demunt de Barcelona; pero després he pensat que la denuncia hi ha vingut desde Madrit formant una línia diagonal ó cosa semblanta. Lo nú-

vol está en la presidencia; potser la xispa elèctrica ha sortit de Barcelona y ha vingut á caure sobre 'l DIARI. Jo sento molt lo perçans per lo que afecta particularment al nostre periòdich, per lo que pot perdre 'l nostre partit ab son silenci y també per la congoja que produhirá á n' en Durán y Bas.

Mentre aixó està sucuhint, *La Epoca* afirma que si s' denuncian tants periòdics es porque son dolents, porque sos redactors no saben escriuer o escriuen ab passió y mala fé; ab tot lo qual se demostra que *La Epoca* y demés periòdics ministerials son molt bons, molt sabis, racionals y de bona fé infantil, ja que may son denunciats.

Que *La Epoca* escriu bé ja ho sabem. Per aixó es tan considerada per las empresas de ferro-carrils y altres.

Ja ha sortit la famosa circular sobre 'ls sermons dels capellans de las provincias vascas. Després d' haver provocat casi bé una críssis, resulta que la circular no fa mes que recomana á n' als gobernadors que tengan cuidado ab aquests sermons, ja s' pronuncien en castellá ó en vascuence. Ab aquesta circular ne ve un' altra prohibint als alcaldes que s' fiquin en la política, reduhintlos á lacayos dels prohoms de la conservaduría ó á eunuchs de son gran serrall. A pesar de lo dit no 'ls prohibeix que trevallin en las eleccions.

Després de haber dit un periòdich carlista que l' idioma es una de las condicions mes necessarias, mes íntimas y mes respectables y de haberli contestat un altre periòdich que es mes respectable la conciencia, *El Conservador* diu, que no hi ha dret pera ensenyar en las escolas altra llengua que la nacional, perque seria un absurdo, diu, que la Fransa consentís que en Marsella s' ensenyés l' anglés. Es á dir que pera *El Conservador* la llengua catalana, lo vascuence y l' gallego en Espanya son com la llengua inglesa en Fransa. Aquests conservadors han perdut lo sentit comú; si no fos així, ¿com se comprendria que cometessin tantas torpesas?

La prempsa ministerial are està empenyada en separar á n' en Martínez Campos d' en Sagasta y casi ofereix al últim lo poder si aquesta divisió se realisa. La candidesa dels fusionistas mereix que en Cánovas jugui ab ells mes del que ho fa.

Lo Cònsell que ahir celebraren los ministres no fou tan insignificant com los anteriors en los quals sols se tractaba de gracies. Ahir los salvadors de la pàtria discutiren sobre la organisió del exèrcit y s' diu que acceptaren lo principi del servei general y obligatori; aixó es, un sorteig pera fer d' Espanya un inmens quartel, comensant per apujar la cuota de redenció, pera posar mes en apuros als pares de familia, pera que se salvin com avuy los richs, s' arruinin los de la classe mitxa y serveixin exclusivament los pobres, robant á la agricultura los brassos mes útils y á la industria los millors elements.

També s' parlá del modo de conjurar lo conflicte de Toledo sobre lo ocorregut en la escola del Tiro. Sembla que alguns comandants no estan conformes ab las teorías de un professor arrivaren á manifestarlo; lo professor insistí, no permetentlos cap reflexió recurrent á la ordenansa, y 'ls comandants feien altra classe de demostracions que s' ignoran. Lo resultat es que sis comandants sortieren ahir desterrats á un castell y ahir en Fuente-Fiel se 'n aná cap á Toledo.—X. de X.

Molins de Rey 2 Octubre.

La festa major s' ha celebrat ab molta tranquilitat y veientse concurregudíssims los teatros y balls.

Ahir arribá á las 4 de la tarde lo Rector nou, procedent de Sant Vicenç de Llavaneras, qui prengué possessió lo mateix dia. Aquest se anomena Joseph Bombau. L' anaren á rebre en l' estació alguns regidors y propietaris que foren obsequiats per aquell ab un gran refresh.

Esperém que mossen Joseph no serà tant puntós com mossen Damiá qui avuy pendrá possessió als «Monjos».—*Lo Corresponsal.*

Id. Marsella vapor Segovia.
Id. Liorna polaca italiana Doge.

CAMBIS CORRENTS

DONATS PER LA JUNTA DE GOVERN DEL COLLEGI DE CORREDORS REALS DE COMERS DE LA PLASSA DE BARCELONA LO DIA 2 DE OCTUBRE DE 1880.

Londres, 90 d. fetxa, 47·85 per 5 ptas.
Paris, 8 d. vista, 5·01 p. per id.
Marsella, 8 d. vista, 5·01 p. per id.

	8 DIAS VISTA.	DIAS VISTA	
Albacete . . .	1 1/8 dany.	Málaga . . .	1 1/4 dany.
Alicoy . . .	1 1/2 »	Madrit . . .	1 1/8 »
Alicant . . .	3/8 »	Murcia . . .	1 1/2 »
Almeria . . .	1 1/2 »	Orense . . .	3/4 »
Badajos . . .	1 1/4 »	Oviedo . . .	3/4 »
Bilbau . . .	1 1/4 »	Palma . . .	3/4 »
Eúrgos . . .	3/4 »	Palencia . . .	3/4 »
Cádis . . .	3/8 »	Pamplona . . .	3/4 »
Cartagena . . .	1 1/2 »	Reus . . .	1 1/2 »
Castelló . . .	3/4 »	Salamanca . . .	7/8 »
Córdoba . . .	3/8 »	San Sebastiá . . .	3/4 »
Corunya . . .	1 1/8 »	Santander . . .	1 1/4 »
Figuera . . .	5/8 »	Santiago . . .	1 1/8 »
Girona . . .	5/8 »	Saragossa . . .	3/8 »
Granada . . .	1 1/2 »	Sevilla . . .	1 1/8 »
Hosca . . .	3/4 »	Tarragona . . .	3/8 »
Jeres . . .	3/8 »	Tortosa . . .	3/4 »
Lleyda . . .	5/8 »	Valencia . . .	1 1/4 »
Logronyo . . .	7/8 »	Valladolit . . .	1 1/2 »
Lorca . . .	7/8 »	Vigo . . .	1 1/8 »
Lugo . . .	1 1/2 »	Vitoria . . .	3/4 »

EFFECTES PUBLICHS.

Tit. al port. del deute cons. int. 22·65 1/2 d. 22·70 p.
Id. id. esterior em. tot. 23·95 d. 24·10 p.
Id. id. amortisable interior, 41·50 d. 41·75 p.
Ob. pera sub. á fer-car. de totas em. 46·50 d. 46·65 p.
Id. del Banch y del Tresor, sèrie int. 100 d. 100·50 p.
d. id. esterior, 100·50 d. 101· p.
Id. Tresor sobre prod. de Aduanas, 98·50 d. 99· p.
Id. del Tresor Isla de Cuba 92·25 d. 92·40 p.
Cedulas del Banch hipotec. d' Espanya, ' d. ' p.
Bonos del Tresor 1.º y 2.º sèrie 100 d. 100·50 p.
Accions del Banch hispano colonial, 129·35 d. 129·65 p.

ACCIONS.

Banch de Barcelona, 147·50 d. 148· p.
Societat Catalana General de Crédit, 194 d. 196· p.
Societat de Crédit Mercantil, 40·15 d. 40·35 p.
Real Comp. de Canalización del Ebro, 14·25 d. 14·40 p.
Ferro-carril de B á Fransa, 131·25 d. 131·50 d.
Id. Tarrag. á Martorell y Barcelona, 242 d. 242·50 p.
Id. Nort d' Espanya, 75·75 d. 76· p.
Id. Medina del Campo á Samora y de Orense á Vigo
77·25 d. 77·50 p.
Id. Valls á Vilanova y Barcelona, 46 d. 47· p.

OBLIGACIONS.

Empréstit Municipal, 100·25 d. 100·75 p.
» emissió 1.º Janer 1880, 94·85 d. 95· p.
» Provincial, ' d. ' p.
Ferro-carril de Barc. á Saragossa, 114·75 d. 115· p.
Id. id. id. —Sèrie A. —63·25 d. 63·75 p.
Id. id. id. —Sèrie B. —63·50 d. 64· p.
Fer-car. Tarrag. á Barc. y Fransa, 105·85 d. 106·15 p.
Id. Tarragona á Martorell y Barcelona
Girona, 102·25 d. 102·50 p.
Id. Barc. á Fransa per Figueras 63·50 d. 63·75 p.
Id. Minas S. Joan de las Abadesses, 91· d. 91·25 p.
Id. Grau de Valencia á Almansa, 49·90 d. 50· p.
Id. Córdoba á Málaga, 59·50 d. 60· p.
Aigues subterràneas del Llobregat, 89· d. 90· p.
Canal 5d. Urgell 59·25 d. 59·50 p.

COTISACIÓ oficial de las Bolsas de Madrit, Paris y Londres, del dia 2 de Octubre de 1880.

Madrit. Renta perpet. int. al 3 p. 'l. 23·15
ext. al 3 p. 23·50
Deudaamort ab interès de 2 p. 'l. int. 41·90
Bonos del Tresor de 2,000 rals. . . . 100·
Oblig. del Banch y Tresor, sèrie int. 100·
Id. del Tresor sobre prod. de Aduanas 100·40
Id. generals per ferro-carrils. . . . 46·80

TELEGGRAMAS particulars de las Bolsas de Madrit Paris y Londres.

Madrit.—Consolidat interior. . . . 23·35
Paris.—Consolidad interior. . . . 21·68
» exterior. . . . 22·25

BOLSÍ. (Segons nota de la casa Espinach).—A las deu de la nit quedava lo Consolidat á 23·15 diners y 23·17 y 112 páper.

Secció Comercial

PORT DE BARCELONA

Embarcaciones entradas en lo dia de ahir

De Palma pailebot Antonieta ab draps.
De Cartagena balandra Bella Escolástica, blat.
De Sant Pedro del Pinatar Ilaud Margarita ab sal.
De Valencia Ilaud Moisés ab ví.

De Ibiza balanpra San Joaquim ab garrofas.
De la Habana y Nove York vapor Castilla ab blat.

De Mararron balandra Buen Amigo ab almagro.
Ademés 9 barcos menors ab arbejons.

Despatxadas

Pera Marsella vapor inglés Brankiston en lastre.
Id. Virkington vapor inglés George More.

Id. Havre vapor inglés Auh ab efectes.

Id. Cette vapor San José.

Id. Sevilla vapor Nuevo Estremadura.

Id. id. vapor Guadiana.

Id. Bilbao vapor Santa Rosa.

Id. Alicant vapor Navidad.

Id. Sevilla polaca goleta Preciosa.

Id. Palma polaca goleta San José.

Id. Pinatar bergantí goleta Purissima.

Ademés 14 barcos menors ab efectes.

Sortidas.

Pera la mar goleta de guerra Concordia.

Id. Gotheborg vapor sueco Helios.

SECCIÓN DE MODAS Y LABORS

MODAS

M'apar que ja en alguna de mas anteriors revistas, los havia anunciat la moda dels caputxons per los trajos del proxim hivern: no obstant, lo que allavors era sols una indicació, avuy es ja un fet; los caputxons regnarán com adorno en los abrichs de teatro, en los de carrer y fins en los cossos de vestit, essent que en mon humil parer, sa propietat no es lícita mes qu'en los primers y sols passadora en los segons; mes ja sabém prou, que la moda no atent mes que á la acceptació que alcança pera seguir avant, y com per mes que sia impropi, lo caputxó en un cos te mes novetat que en un abrich, es fácil que aixó sia causa de que se'n veja algun qu' altre; encara que no sia difícil assegurar, que'l surcot veronése li portará gran ventatje, ja que aquest cos uneix á sa novetat una elegancia á tota prova, á mes d' esser la invenció mes aproposit per fer resaltar la bellesa d'un cos ben format.

Lo surcot veronése, es una mena de camiseta molt justa, de punt elàstich de llana ó seda, cordada al detràs y adornada ab galons ó brodats d' or. Es una verdadera corassa que està destinada á tindre gran acceptació, tan per carrer, com per teatro, ahont las brodades ab perlas han de produhir un efecte verament fascinador.

Lo bon gust que domina en la nostra època y que insensiblement va amparantse de tot quan nos rodejia, se deixa sentir fa ja algun temps en lo ram de labors femeninas. De poch en poch, se veu ab plaher que's va deixant la rutina, per trevalls qual execució exigeixen bon acopi de sentiment artístich: si no fos bona prova de lo que acabém de assentar, las veritables maravellas que's fan en las aplicacions de cretonas de colors sobre fondo de satí ó tela crua, que tan magnífich efecte produheixen per sillerías y portiers, ho seria la novetat que relativament á aquest ram aném á innovar á nostres amables lectoras, y que no es altre, que l' aplicació de percalas de flors sobre guarnicions ó tiras de brodats blanxs, destinadas al adorno de vestits ó roba interior.

Res mes nou, mes bonich, ni mes fácil de executar que aquest trevall: posém per exemple, que la senyoreta que vol fer una labor d'aquesta mena, fa dibuixar una tira, dins de quals ondas ó punxes, hi va un ramet, una palma, etc.; allavors deu retallarse d' una percal de colors un trós de ram ó palma del mateix tamany de la dibuixada, aplicantla dessobre d'aquesta per medi d'un fistó blanch.

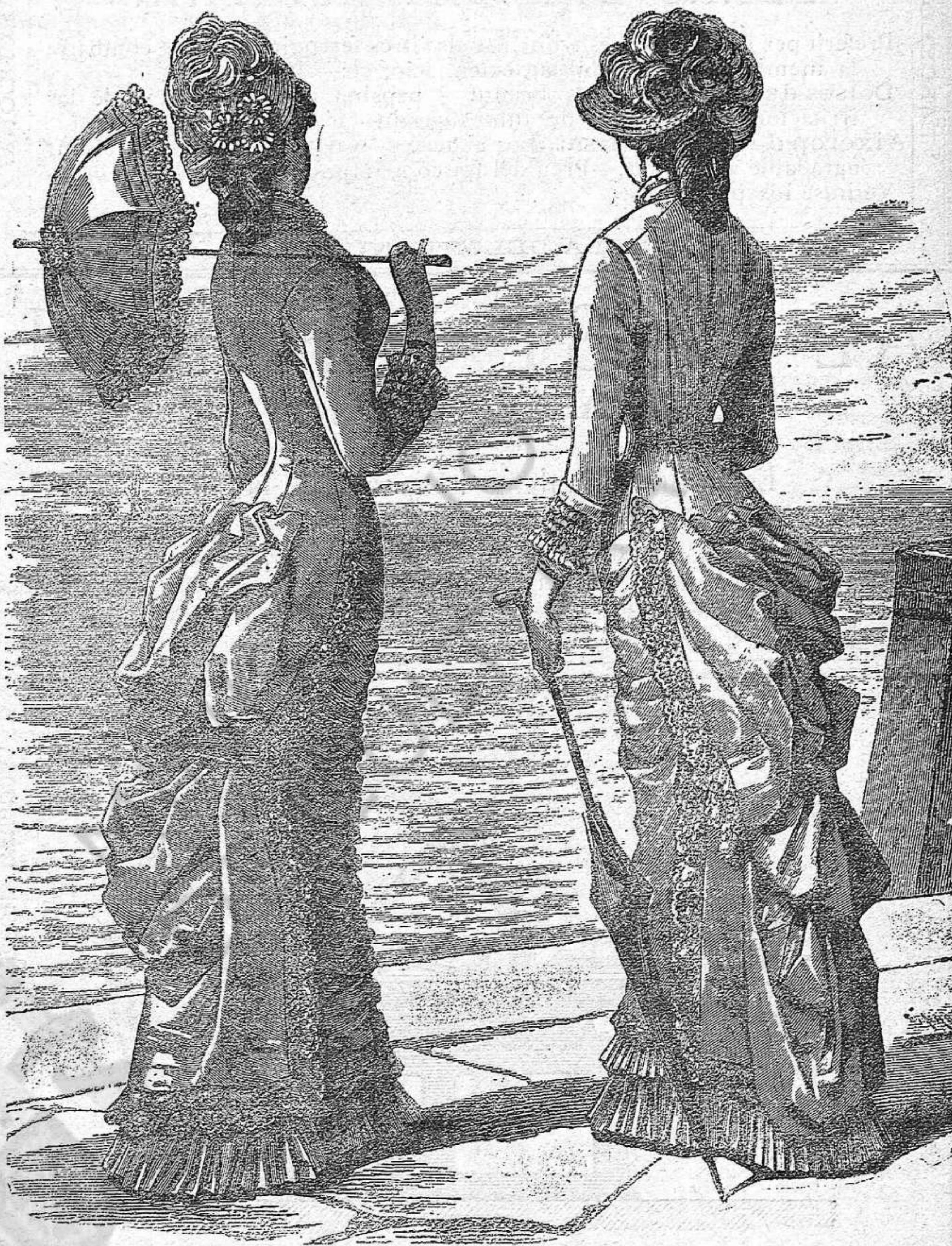
Conegut lo procediment es fácil preveur las bonicas creacions que qualsevulla senyoreta dotada de bon gust pot portar á cap.

Octubre de 1880.

**ESPLICACIÓ
DELS GRABATS
VESTIT DE BANYS.**

Vestit de fall Ticiá, vist baix dos aspectes

Figuri de Paris.

Números 1 y 2.—Vestit de banys.

(devant y derrera).—La falda està terminada per un farbalá plissé bastant altet.—Pólonesa de fall. Los devants, tallats bastant llarchs, van recullits y culissats al mitx. Los costats de l' esquena estan reunits als devants, solzament fins al baix de la cintura, després van sueltos y guarnits d' una punta. Lo de la dreta baixa per llarch de la faldilla, y està subiecte per una cinta de satí que passa per lo

mitx del puf. Lo de l' esquerra, tallat mes llarch, se replega per ell mateix y's ficsa com lo puf, que es anyadit al baix de la cintura. Mánega guarnida ab culissats y plissés.—Sombrero de la figura 1: campana de palla inglesa, ab fondo de surach *Ticiá*; ploma or y margueritas de vellut d' or.—Figura núm. 2: *Niniche*, de palla roja, ab plomas y guarniments del mateix color.

PERFUMERÍA FINA ESTRANGERA.

ESPECIALITAT

en sabons, polvos y essencias de tocador de las principals fàbricas francesas.

VENTA AL DETALL, PREU DE FÀBRICA
PASATJE DEL CRÉDIT N.º 1, ENTRESSUELO

FRUYTA DEL TEMPS.

Colecció de Poesías originals de don Julio Guberna, coneugut pel popular pseudonim de C. Gumá. Forma un tomo de mes de 200 páginas, imprés ab esmero, sobre bon paper y val 10 rals. Se ven en la Llibrería de Lopez. Rambla del Mitx, 20, y demés principals de Barcelona.

COLEGI DE NOSTRA SENYORA DEL CARMÉ ÚNICH EN ESPANYA

Dedicat á la especialitat de la ensenyansa de tall de vestits pera senyoretas, lo qual consisteix en emplear la cuadrícula sens calcul ó ab càlcul aritmètic.

AB REAL PRIVILEGI ESCLUSSIU.

Invenció de la professora d' instrucció primaria

Senyoreta Donya Carme Ruiz y Alà

BARCELONA

PASSATJE MADOZ, 6, AB SUCURSALS EN

Madrit; Porta del Sol, 5.—Valencia; Plassa de la Reyna, 2.—Girona, Cort Real, 19.—Tarragona; Apodaca, 8.—Vendrell. — Quedan obertes las classes pera las senyoretas que desitxin instruirse y perfeccionarse en la ensenyansa de tall de vestits llaneria, abrichs, etc., y quant inventi la moda representada en los figurins, ab lo *importantissim* càlcul de la tela que s' emplea en la confecció, per medi de reglas fixas qu' estan al alcans de totas las inteligencias, en lo breu temps d' un á tres mesos. A fi de que totas las classes de la societat se aprofitin de las ventatjas que proporciona aquest privilegiat sistema, hi haurá tres classes dedicadas á la ensenyansa.

Las senyoretas de fora de la capital podrán ingressar com internas en lo Colegi, empleant sols un mes en la ensenyansa.

A las fillas de viuda pobre, y á las jornaleras també pobres que s' dediquin á la costura, se 'ls hi donará una classe de franch, medianç certificat de bona conducta, lliurat pe'l rectó y l' arcalde.

LA PÁJARA.

LA PÁJARA.

LA PÁJARA.

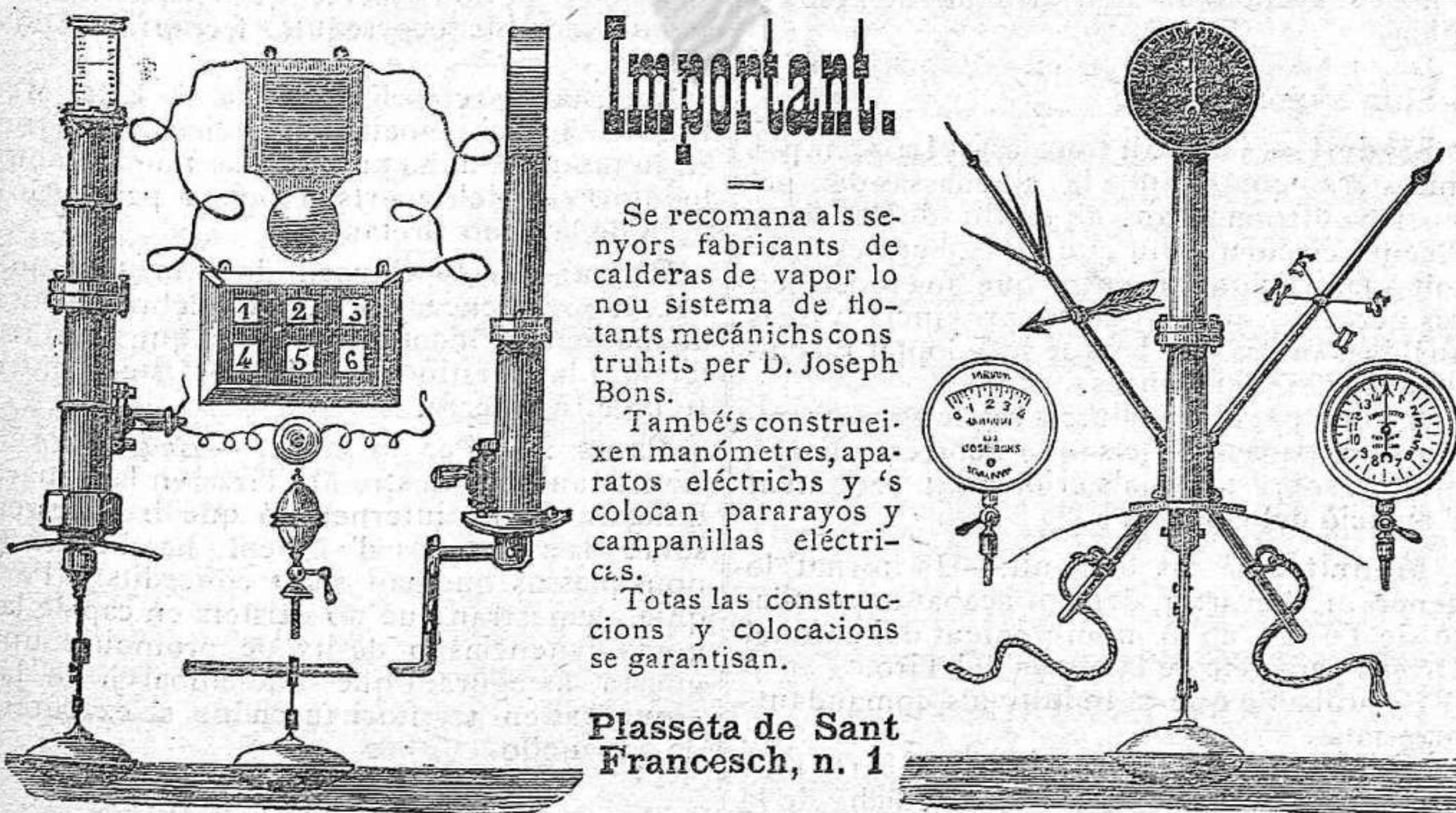
FUMADORS:

Qui no fuma bon paper es perque no vol; que demani sempre per tot lo sens rival paper de La Pájara que es lo mes higiénich, lo mes elegant y lo mes económic de tots.

Aqueix paper se recomana á tots 'ls fumadors per sa bona classe y esmerada fabricació, en la que se emplean 'ls materials mes purs é inofensius á la salut.

Se ven en tots los estançhs y estableciments de paper que tenen á la vista lo cartell de La Pájara.

Depòsit en aquesta plassa: D. ANTON ARQUIMBAU, carrer Carders, 25, tenda.

TINTORERÍA

de Agustino, Sant Ramón, 17.

Un sobretodo tenyit	12 rals.	Rentat, 9
Un Jaqué	10 »	» 8
Americana	8 »	» 7
Un pantalon	7 »	» 4
Una armilla	4 »	» 2'50, 15

MEDICAMENTS LLEGÍTIMS

EXTRANGERS.

'S reben directament de Fransa, Inglaterra, Estats-Units de Amèrica, Alemanya, Itàlia, etc.

Al per major y menor: Preus reduhits.

DIPÓSIT: S. Alsina, PASSATJE DEL CRÉDIT, 4,

RASPALL

Ultim manual de la Salut, lo mes complert de tots, ab notes aclaratorias; diccionari de paraulas tèniques en castellà, català y francés; causes y defensas, gran tar macopea y cassos pràctichs per lo Dr. Puigferrer. Mèxit totes las enfermedads y accidentes, los hiperes (brants) y escrofules, la jau-uitcentas quaranta, son la major recomandació de nosre consulta.

IMPORTANT ALS MALALTS.

Lo acreditat Gabinet de curació del seyors Monedero y Cuesta, s' ha trasladat al carrer de Sant Pau, 55, en sessentlo, a ont continua curantse ab lo mes complet de nosre consulta.

El que hagués perdut un gos perdigué blanch, se li entregará donant las demés senyas, carrer de Sant Joan, número 3, serralleria, en Las Cors de Sarrià.

GANGA

Se venen dues cases de preu 6000 duros cada una que produheixen lo 6 per cent net, qual producte se garantisa dos anys per lo venedor al comprador. Si no volen comprar-se las dues, se'n ven una de sola.—Donarán rahó en l' administració d' aquest DIARI

ENFERMETATS DELS ULLS.

Gabinet de consultas y operacions en aquesta especialitat. — Passetx de Sant Joan, 119, segon, de 10 á 2.

VERMOHUT CATALA DE SALLÉS

Primer Vermouth elaborat en Espanya.—Unich en sa classe

Premiat ab medalla de plata per lo M. Iltre. Col·legi de Farmacèutichs de Barcelona: ab medalla de bronze en la Exposició Marítima de 1872 y Vinicola de Madrid de 1873 y ab varias medallas y distincions de mérit en quantas Exposicions ha concorregut. Recomenat per la M. Iltre. Academia de Medicina y Cirugia de Barcelona, Institut Médich y varias altres Corporacions y Academias Médico-Farmacéuticas, etc. etc.

Las persones aqueixades de dolors de ventrell, accidents y vòmits després de l's menjars, desgana, pesants al ventrell, migranya, malalties nervioses (histèriques) y altres moltes que resultan de malas digestions, se veurán lliurats de les seves dolencias ab l'ús moderat d'aquest utilíssim ví.—Llegeixes lo prospecte detallat que acompaña a cada ampolla. I

Al por major dirigir-se a la farmacia del doctor Botta, carrer de l' Argenteria, n.º 48, y a pormenor en las principals farmacias de Espanya.

Nota.—Per evitar las falsificacions é imitacions que s' han fet d' aquest precios ví, recomanem que s' exigeixi en cada ampolla la firma y rúbrica de son autor.

ENFERMETATS

de las

VIAS URINARIAS

VENÉREO, SÍFILIS, ESTRENYIMENTS, MAL DE PEDRA, CATARRO DE LA VEIXIGA, etc., etc.

Lo Dr. Salvat, especialista en ditas enfermetats, premiat en públicas oposicions, implica ab la curació quants medis están en us en las clínicas de Paris y altres del extranjer. Reb de 11 á 1 y de 6 á 8. De 5 á 6 exclusiu per las senyoras. Portaferrisa, 11, I.º

TELEGRAMAS

Noticias del exterior

Segons los darrers telegramas dels diaris extranjers.

La qüestió d' Orient.—Lo Sultan s' ha dirigit al empereador d' Alemania per demanarli que retiri'ls navíos alemanys de la demonstració naval. L' emperador Guillém ha respond negativament, declarant que li era impossible separarse de las altres potencias.

—Corre'l rumor de que'l Gobern inglés y'l gobern rus presentarán próximamente á las altres potencias una *Memoria* sobre las qüestions d' Orient.

—A conseqüencia de las dificultats que's presentan relativament á un acort de las potencias per l' execució d' una acció comuna, diu un telegrama de Berlin que s' ha proposat de nou encarregar á una de las potencias que presti son apoyo per l' execució del tractat de Berlin, fins usant de la forsa si aixó es necessari.

Telegramas particulars

Madrit 1., á las 6'15 tarde.—Se ha fixat pera lo 15 del actual lo regrés de l' arxiduquesa Isabel á Viena.

Lo patriarca de las Indias ha administrat lo baptismé á la filla del general Martinez Campos.

Se ha verificat ab tota solemnitat l' apertura del curs académich en la Universitat Central, en qual acte s' han distribuït los premis als alumnes aventatjats en lo curs anterior.

Madrit 1., á las 10'8 nit.—Ha arribat lo senyor Alonso Martinez y pera demá s' espera al senyor Sagasta.

Madrit 1., á las 9 nit.—Ha mort la mare del difunt don August Ulloa y lo senyor brigadier Gándara.

Se fan molts comentaris á las circulars que ha publicat la *Gaeeta*.

La prempsa de la nit renova sas excitacions al Gobern sobre la conducta que observan los inglesos en lo camp central de Gibraltar.

S' ha firmat lo decret rebaixant á la mitat lo descompte que sufreixen los empleats de Filipinas.

Se ha publicat en Puerto-Rico la lley d' impremta.

Madrit 1., á las 9'5 nit.—Se ha dirigit una

circular als governadors de províncies enclavadas en lo litoral de la Península, que te per objecte procurar la disminució de emigrants á América.

Altra circular s' ha redactat, en la que s' imposan fortes multas á las empresas de ferrocarrils que cometin irregularitats en lo servey.

Madrit 2., á las 2'15 matinada.—La *Gaceta* publica 'ls reals decrets nombrant vocal del Consell de Agricultura al senyor Uhagon y jubilant al senyor Cors jefe de negociat. Publica també la sentencia del tribunal Suprem de Guerra y Marina en lo judici de residencia del general Laserna com gobernador general de Puerto-Rico y del secretari del mateix, senyor Justiniá Arribas; inserta además lo periódich oficial la lley autorisant al gobern pera otorgar la concessió del ferrocarril del Ferrol á Betanzos.

Bolsí.—Consolidat, 22'95.

Madrit 2., á las 5 tarde.—Ha inaugurat sas tareas lo Congrés filoxérich de Saragossa baix la presidencia del ministre de Foment senyor Lassala.

Es probable que permutin sos destinos los capitants generals de Castilla la Nova y de Navarra.

La senyora del general Martinez Campos ha experimentat una notable milloría.

Los venedors de las plassas mercats segueixen mostrant resistencia á la órdre que 'ls obliga á acceptar lo nou sistema de pesos y midas.

Bolsa.—Consolidat, 23'15.—Bonos, 100'40. —Subvencions, 46'80.

Madrit 2., á las 5'15 tarde.—La prempsa ministerial contestant á las amenassas dels periódichs ultramontans ab motiu de las dues recents circulars, diu que lo Gobern está resolt á ferlas cumplir, encar que fos precís, en cas necessari, adoptar en las províncies vascas analògues midas que las que ha adoptat recentment lo Gobern francés.

La prempsa d' Andalussia segueix mostrant-se preocupada dels fets que ocorren en Gibraltar, sobre los quals crida molt seriament l' atenció del Gobern.

Madrit 2., á las 6'45 nit.—Ha tornat lo general Echevarria, deixant acabat lo conflicte de Toledo ab lo nombrament del coronel Ortega pera gefe de la escola del Tiro.

Es probable que s' indulti als comandants arrestats.

Lo senyor Sagasta ha escrit una carta manifestantse conforme ab los periódichs de la fusió.

VINALLONGA SASTRE.

Portaferrisa, 14, pis primer.

Desitja y convida á tots los parroquians que visitin son nou establiment destinat únicament á la mida, ab gèneros de la estació corrent.

NO MES CABELL BLANCH.

TINTURA LLADO.

Es la única pera tenyir lo cabell en un minut sens tacar lo cutis; no te rival en l' Univers.

A 17 rals, laboratori químich de don Joseph Lladó y Creus, carrer de la Boqueria, 26ª primer, Barcelona. Madrit, carrer Major, 41, droguería.

Alcira 2., á las 10'45 matí.—Passan de 2.000 los demòcratas vinguts á Alcira pera oir al senyor Castelar. En lo discurs que pronunciará dit senyor defensará la Constitució de 1869 ab las modificacions indispensables; la llibertat religiosa, pero conservant en lo pressupost la partida destinada á cult y clero y'l patronat. Lo senyor Castelar defensará la instrucció gratuita y'l servici de las armas obligatori, que serveixi de contrapés al sufragi universal. Se mostrará en son discurs partidari de la propaganda pacífica, condempnant los procediments violents. Fará un llamament als fusionistas pera que entrin en lo camp de la democracia, posant així terme á sa desesperació. Afeigirá que la democracia acceptarà á quants procedeixin del camp monárquich, demandant los sols, que després de haber ingresat en ella no fomentin la causa odiosa de la demagogia. Lo senyor Castelar mantindrà la necessitat d' un cambi de política en sentit liberal que combatéxi ab energia la influencia del carlisme. Condemnarà los procediments revolucionaris, perque creu que 'ls partits liberals son incapassos de vencer per medis de forsa y que sols se triunfará, gràcies á las torpesas de dalt. Per últim, abogarà per un gobern nacional que's basi en la disciplina, en la moralitat, en lo patriotsme y en un Parlament veritat.

Paris 1.—(Per lo cable.)—En lo Consell de ministres que se celebrarà demá, se examinará lo estat de la qüestió montenegrina en atenció al nou aspecte que presentan los aconteixements ocorreguts frente á Dulgigno.

Aquesta nit rebrá lo ministre de Estat Mr. Barthélémy, al embaixador inglés lord Lyon en lo moment de sa arribada de Lòndres, qui lo informarà dels acorts adoptats per lo Gobern de la Gran Bretanya.

Roma.—En lo Consell de ministres que baix la presidencia del Rey se celebrá, se posá de manifest la identitat de miras que en lo referent á la qüestió de Orient existeix entre Italia é Inglaterra.

Paris 2.—(Per lo cable).—*Buda Psth.*—Contestant lo ministre M. Tizza en la cámara húngara á una interpellació que li dirigiren sobre 'ls assumptos d' Orient, ha dit que 'ls nous plassos que han sigut concedits á Turquia, demostran que no existeix en cap de las grans potencias lo desitx de promoure una guerra, assegurant que l' desembarch de las esquadras en territori turch no s' executará de cap modo.